

De Twee Kwartieren

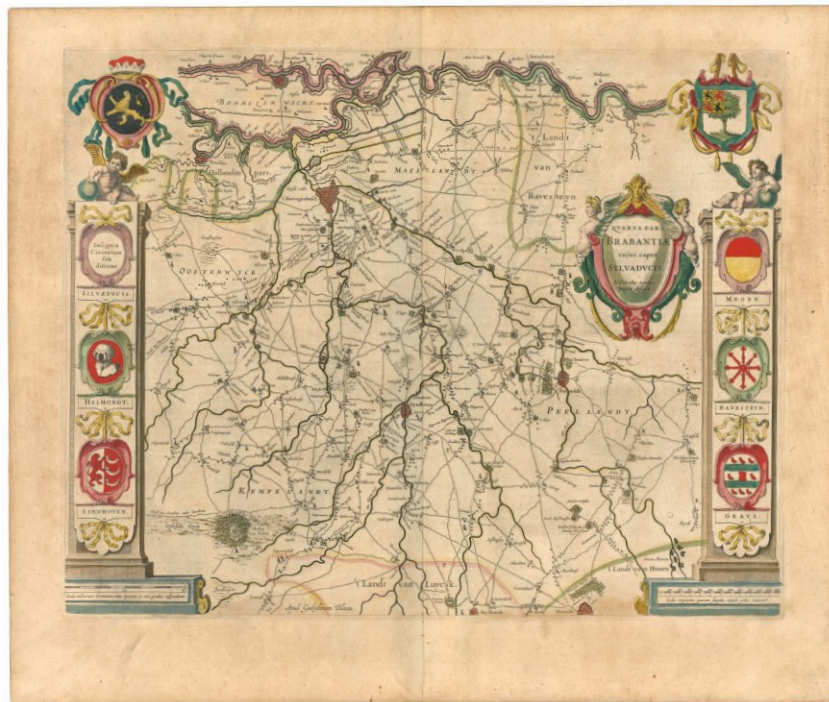
Genealogisch tijdschrift voor Kempen- en Peelland

Literatuur & Genealogie 17: Het
lied van ooievaar en dromedaris

Oudste foto met een voorouder
II

Latijn in de parochieregisters
(deel V)

Op zoek naar Theresia
Gloudemans

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

Afdeling Kempen- en Peelland

Inhoudsopgave

3	Van de voorzitter	41	Onderlinge ondersteuning en advies
4	Literatuur & Genealogie 17: Het lied van ooievaar en dromedaris	44	Gebruik KadasterArchiefviewer
12	Latijn in de parochieregisters (deel V)	46	73. Deutscher Genealogentag in Kleef
20	Oudste foto met een voorouder II	47	Zoeken in het Rijksarchief in België
24	Op zoek naar Theresia Gloudemans	49	Samenwerking met Regionaal Historisch Centrum Eindhoven
26	Publiceren in De Twee Kwartieren	51	Digitaal zoeken in en om onze regio
27	Ledenbijeenkomsten	52	Agenda
30	Digitale producties	53	Bestuur
31	Bibliotheek	54	Bestuur van de afdeling Kempen- en Peelland
35	Cursussen en workshops van NGV-KPL - algemene informatie	54	Mutaties ledenlijst
36	Cursussen en workshops van NGV- KPL najaar 2023	54	Informatie NGV-KPL

Afbeelding op de omslag:

'Quarta Pars Brabantiae cujus caput Sylvaducis' (het vierde deel van Brabant met als hoofdstad 's-Hertogenbosch), uit: Willem en Joan Blaeu, Le Theatre du Monde ou Nouvel Atlas, Amsterdam 1634-1635

Copyright © 2023 NGV-afdeling Kempen- en Peelland, overname van artikelen in overleg met de redactie met bronvermelding

Niet ondertekende stukken worden gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de redactie.

Kopij voor het volgende nummer inzenden voor **1 november**

Redactie: Anton Neggers, Theo van Rooijen en Peter Roosenboom, eindredactie en vormgeving: Peter Roosenboom

Redactieadres: redactie-kpl@ngv.nl

De Twee Kwartieren wordt vormgegeven met het DTPpakket Scribus in lettertype Corbel 10 pts

Van de voorzitter

Hoe inclusief is genealogie eigenlijk? Volgens de moderne definitie is inclusiviteit het creëren van een omgeving waarin alle individuen, ongeacht hun achtergrond, cultuur, genderidentiteit, seksuele geaardheid, religie, fysieke en mentale mogelijkheden, zich welkom en gewaardeerd voelen en gelijke kansen krijgen.

Voor de organisatie van de Brabantdag Familiegeschiedenis in 2017 heb ik diverse Islamitische organisaties benaderd om uitleg te geven over stamboomonderzoek in de Islam. Er bleek tot mijn spijt geen enkel animo voor medewerking. Toch zullen veel van onze leden inmiddels de behoefte voelen om ook de kwartierstaat van hun (achter)kleinkinderen met Islamitische roots te onderzoeken.

Genealogie discrimineert niet. Bij het onderzoek naar voorouders kom je van alles tegen: autochtone en allochtone voorouders, rijke en arme mensen, wettige en onwettige kinderen, en (voor zover de bronnen daarvoor toereikend zijn) geesteszieke, homoseksuele, criminele en afvallige fa-

Anton Neggers

milieleden. Het probleem lijkt eerder te liggen in het betrekken van degenen die stamboomonderzoek doen. Jongeren en mensen van allochtone (niet-westerse) afkomst zijn misschien wel geïnteresseerd maar het lid worden van een vereniging als de NGV is veelal een brug te ver.

Onze afdeling werkt voor de cursus genealogie voor beginners inmiddels samen met de Volksuniversiteit Eindhoven en het RHCE. Dat is naar onze mening een manier om ook niet-leden die wel in stamboomonderzoek geïnteresseerd zijn te bereiken. Dat doen we ook door middel van de stamboomsprekuren bij de bibliotheken, en dat levert zo-
waar af en toe ook een nieuw lid op. Genealogie is een teamsport, geen individuele sport. Genealogen helpen elkaar met tips en informatie.

We kunnen dat soort activiteiten alleen maar uitvoeren als we beschikken over voldoende leden die ook bereid zijn als vrijwilliger daaraan mee te werken. Het is goed om te zien dat in onze afdeling voldoende elan is om nieuwe activiteiten te bedenken en uit te voeren. Nu moeten we er nog (meer) voor zorgen dat we daarmee ook andere doelgroepen bereiken, zoals jongeren. Want wie de jeugd heeft, heeft de toekomst.

Als u ideeën hebt of zelf als vrijwilliger actief wilt zijn kunt u zich altijd bij het bestuur aanmelden.

Inleiding

Afbeelding 1

Voor dit kloeke werk van meer dan 600 pagina's ontvangt de schrijfster **Anjet Daanje** de Boekenbon Literatuurprijs 2022, de Libris Literatuurprijs 2023 en de Constantijn Huygensprijs 2023 (voor haar hele oeuvre).

Het boek (afbeelding 1) bestaat uit een groot aantal verhalen die alle een link hebben met de fictieve jong gestorven romanschrijver en dichter **Eliza**

May Drayden. Deze vrouw is – zoals in het voorwoord al staat – gemodelleerd naar **Emily Brontë**, auteur van de beroemde roman 'Wuthering Heights' uit 1847. Het is de tijd van de 'gothic novel', de romantische, mysterieuze griezelroman (denk aan 'Frankenstein' van Maria Shelley). Meer over de familie Brontë volgt aan het einde van het artikel.

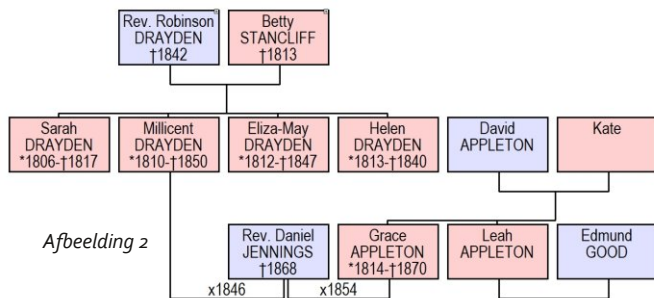
Sommige situaties komen in het boek vaker voor, steeds vanuit een ander gezichtspunt. Bijna alle hoofdstukken bevatten een gedicht van Eliza May. In het tweede hoofdstuk staat in plaats daarvan haar overlijdensakte. Elk hoofdstuk eindigt met een verhaal dat steeds verder in de toekomst

speelt. Deze verhalen zijn steeds op een of andere manier verbonden met het leven, werk en de nagedachtenis van Eliza May. Ze spelen in de periode van circa 1810 tot 2010. Door de gekozen constructie springt het boek, behalve in de verhalen, heen en weer in de tijd.

Regelmatig komen gelijksoortige situaties voor: voetstapen op een pas gedweilde vloer, gevoelens van opgesloten zijn in een doodskist, zuchtende vrouwen in lege kamers, twee zusjes waarvan één getrouwd en de ander in huis genomen en het zoekraken van belangrijke spullen. Symbolen zijn er ook te over: bijvoorbeeld bromvliegen en het getal zeven, woekerende braamstruiken en pianoleraren.

Het boek in 11 hoofdstukken

In **hoofdstuk 1** maakt de lezer kennis met de domineesfamilie Drayden uit Bridge Fowling door de ogen van **Susan Knowles**. Deze licht hysterische vrouw legt overleden mensen af en wordt daartoe in de eerste helft van de 19de eeuw regelmatig naar de pastorie geroepen. De Anglicaanse dominee Drayden, in het boek consequent pastor genoemd, woont na 1817 met drie dochters in de pastorie (afbeelding 2). De huishoudster is Mary Pickles en later woont het kindermeisje Hannah Brant bij hen in. In het postkantoor annex boekhandel gedreven door David en Kate Appleton, hoort men de meest betrouwbare nieuwtjes. Daar kopen

de zusjes Drayden hun opschrijfboekjes en lenen ze boeken.

In hun jeugd scheppen ze een eigen wereld en vertellen ze elkaar fantasieverhalen. Later noteren ze deze in kleine zwarte boekjes. Twee van de drie dochters, Millicent en Eliza May, schrijven romans en gedichten. Ze gebruiken daarvoor onzijdige pseudoniemen, respectievelijk Madison Drew en Emery Drew. Het debuut van Millicent 'Weduwe' wordt zeer positief ontvangen. De roman van Eliza 'Haeger Mass' minder enthousiast. In beide romans gaat het over uitgesproken vrouwen, die niet onder (willen) doen voor mannen en die uitgesproken seksuele gevoelens en diepe vriendschappen koesteren.

Al gauw na de dood van Millicent beginnen in **hoofdstuk 2** de biografen met het bezoeken van mensen die de zusjes gekend hebben om meer achtergrondinformatie te krijgen.

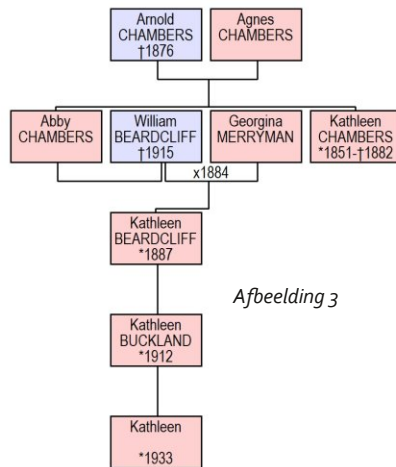
Ook het relaas van Millicent's vriendin Julia Fitzroy krijgt aandacht. Zij hebben elkaar tientallen brieven gestuurd.

De uitbaters van de boekhandel hebben een dochter **Grace Appleton**. Deze kent de zusjes goed vanwege hun aankopen en hun geleende boeken. Zij komt achter de identiteit van de schrijvers Drew en vormt een leesclubje om stiekem de twee romans van de zusjes te lezen en te bespreken. Na de dood van Millicent hertrouwt haar man dominee Jennings met Grace. De relatie tussen hem en Grace is niet erg hartstochtelijk. Grace vindt een van de niet vernietigde zwarte aantekenboekjes. Dit boekje, genummerd XV-3 met gedichten, tabellen en (aan)tekeningen van Eliza May keert steeds terug in het boek. De (nieuwe) huishoudster Ada Reeves vertelt Grace over de spanningen tussen de dominee en zijn schoonzusje Eliza May. Na zijn dood trekt Grace bij haar zus Leah in. Het boekje XV-3 stuurt ze anoniem naar Eliza's biografe Agnes Chambers.

Met enkele brieven van Millicent aan haar vriendin Julia begint **hoofdstuk 3**. **Kathleen Chambers** is de dochter van Arnold en Agnes Chambers. De eerste is eigenaar van een wolweverij, de laatste is als biografe geobsedeerd door Eliza May. Kathleen neemt van de postbode in 1873 het zwarte boekje XV-3 aan en geeft het haar moeder. Het boekje heet sinds die tijd ook wel het Chambersboekje. Agnes pro-

beert zonder succes wijs te worden uit de gegevens die in de tabellen staan: getallen die waarden van Y, K en T moeten voorstellen. De opzichter William Beardcliff van Arnold Chambers neemt diens fabriek over en trouwt met Abby, de zus van Kathleen (afbeelding 3). Kathleen wordt schoonmaakster in de fabriek van haar zwager en heeft het niet breed.

Enkele aantekeningen van Agnes staan in de hoofdstukken 4, 7, 10 en 11. Al haar schrijfwerk, het boekje en een foto van Eliza May bewaart zij in drie kisten, die overgaan van haar 'stiefkleindochter' Kathleen Beardcliff naar haar dochter Kathleen Buckland en kleindochter Kathleen. Zie

Afbeelding 3

afbeelding 3. De laatste Kathleen laat in 1958 de kisten veilen; de koper is de architect Allan Niles, die terugkeert in hoofdstuk 10.

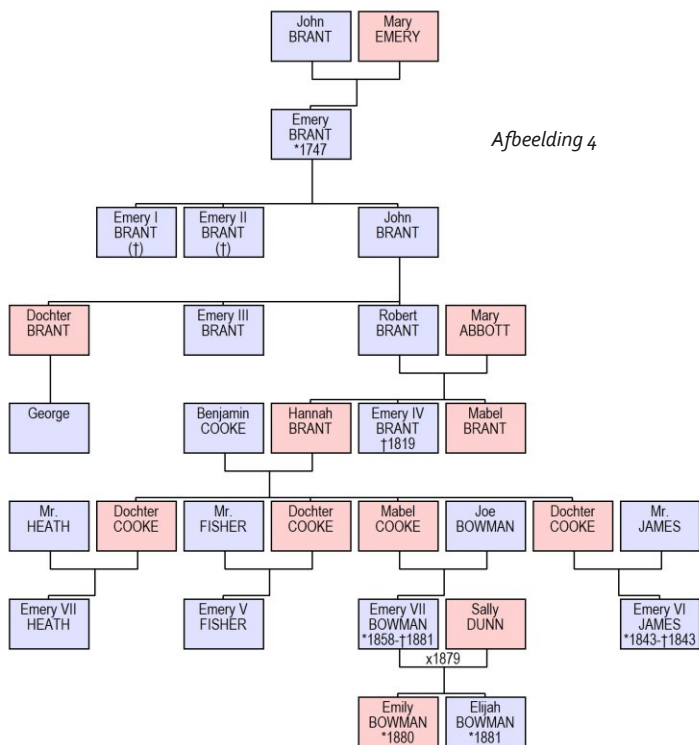
Hoofdstuk 4 begint met het interview van Agnes in 1871 met het kindermisje Hannah Brant. Deze vertelt hoe zij –

slechts een paar jaar ouder dan de drie zusjes - meespeelde in wat lugubere spelletjes. Daarin was ook een rol weggelegd voor haar jong overleden broertje Emery. Hij geeft later zijn naam aan het pseudoniem van Eliza May.

Na de dood van hun vader vertrekken Millicent en Eliza naar een veel kleinere woning. De oudste zus naait en de jongste is werkster in verschillende huizen. Millicent aanvaardt het huwelijksaanzoek van de assistent van haar vader kapelaan Jennings, die de nieuwe dominee is geworden. Eliza May komt na haar aanvankelijke weigering bij hen wonen.

Emery Bowman is de kleinzoon van het kindermisje Hannah. Het verhaal gaat over de vloek die een aantal Emery's zal treffen. Deze Emery overlijdt bij het bevrijden van een hondje dat in de crypte van de Draydens is verdwenen. Hij is de zevende Emery die door de vloek getroffen zou worden (afbeelding 4).

Het verhaal van **hoofdstuk 5** begint in Amerika. **Clyde Middleton** herkent in zijn schrijvende vrouw Gaby Osbourne (de pianolerares van zijn zusjes) wel erg veel van Eliza May. In 1881 leest hij over het vinden van haar lege doodskist bij werkzaamheden in de grafkelder van de Draydens. Hij bezoekt Bridge Fowling na de dood van Gaby en voltooit haar

Afbbeelding 4

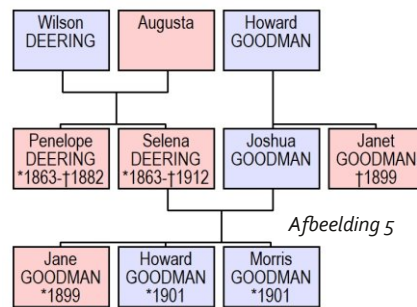
niet afgemaakte eerste boek.

De perikelen rond de begrafenis en het graf van Eliza May worden in **hoofdstuk 6** verteld door **Jonas Croft** (1839-1906). Daarvoor schrijft Millicent aan Julia Fitzroy over de

laatste weken van Eliza May. Jonas is evenals zijn vader John (overleden 1851) doodgraver. Het geheim van het graf van Eliza May neemt hij mee in zijn eigen graf.

De identieke tweeling Penelope en Selena Deering ziet in **hoofdstuk 7** het levenslicht. Hun ouders gebruiken Penny en Lena voor hun broodwinning: spiritistische séances. Daarom geeft vader Wilson slechts één dochter aan die hij als **Phoebe Deering** laat dopen. De meisjes lezen over de lege kist van Eliza May en eigenen zich op een bepaalde manier haar geest toe. Penny overlijdt jong. Lena trouwt uiteindelijk met de tuinman Josh Goodman, die zijn zieke zuster verzorgt. Zie afbeelding 5. Deze Janet en Lena koesteren af en toe heftige gevoelens voor elkaar. De dag na de dood van Janet bevalt Lena van haar eerste kind. Twee jaar later volgt een mannelijke tweeling: Howard en Morris. Het begraven van twee zusjes waarvan één voor de buitenwereld bestaat, levert problemen op.

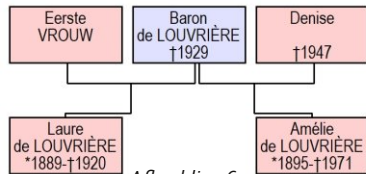
De adellijke halfzusjes uit **hoofdstuk 8** Laure en Amélie de Louvrière des Garrons (afbeelding 6) maken

Afbbeelding 5

zich erg druk over hun pianoleraar.

Door de gevechten aan de Marne tijdens de 1ste Wereldoorlog zijn ze gedwongen hun kasteeltje in Picardië te verlaten.

Afbeelding 6

tussen Laure en haar oom als voorbeeld van een valse re-denering.

Na de wapenstilstand is het voor de familie De Louvrière maanden te gevaarlijk om terug te keren. Laure verliest haar (katholieke) geloof, houdt het niet langer uit en verdwijnt. Zij wordt gezocht door Amélie en haar vader, bijge-staan door Howard en Morris Goodman (afbeelding 5).

Ook de zusjes Drayden krijgen pianoles; Eliza May heeft het meeste talent. Hun leraar wordt Bellamy Hey (1798-1843); niet toevallig heeft hij dezelfde voornaam als een gefantaseerde man uit hun jeugd.

De ontdekking in 1898 van een serie brieven van Millicent aan haar pianoleraar Hey vormt de opmaat van **hoofdstuk 9**. Het verhaal in dit hoofdstuk gaat over de twee half-Duitse zusjes **Ute** en **Dagmar Balthasar** (1934-1988) die met hun ouders in Engeland wonen. Het anti-Duitse sentiment vlak voor en tijdens de 2de Wereldoorlog raakt hun leven

diep: hun namen moeten verengelt worden in Ruth en Do-ra Barker. Hun vader verzint als straf dat zij *Weduwe* en *Haeger Mass* moeten lezen in de vensterbank. Net zoals de Drayden-zusjes scheppen ook zij een eigen (Duitse) wereld. In brieven aan elkaar overlappen fantasie en realiteit elkaar en leiden tot een climax. Na de oorlog vinden zij beiden werk als buitenlandtelefoniste, mede door hun kennis van het Duits. Ruth trouwt en vraagt Dora bij haar te wonen. Dora weigert aanvankelijk, maar na enkele maanden ver-huist zij alsnog.

Het kostbare zwarte boekje uit de kisten van Agnes Cham-bers die door Allan Niles voor veel geld zijn gekocht, gaat in **hoofdstuk 10** over op zijn zoon **Emery Niles**, genoemd naar het pseudoniem van Eliza May. Emery vertelt zijn vrienden het verhaal van de *ooievaar*, symbool van de (ongewilde) verbeelding. Hij verliest het boekje als hij het wil verkopen om een huis te bouwen op de plek waar de zusjes Drayden vaak kwamen.

In het laatste **hoofdstuk 11** is de Groningse natuurkunde-student **Ties Auwerda** van jongs af aan geïnteresseerd in (kerk)klokken en daardoor in de Tijd. Zijn zeer intelligente medestudent Heleen probeert de kwantumfysica en relati-viteitstheorie met elkaar te verbinden. Na een ongeluk ligt zij in het ziekenhuis; Ties zoekt het verband tussen de ver-

strijken die tijd die een klok aangeeft en de door een mens emotioneel beleefde tijd. Hij gebruikt daarbij net als Eliza May een tabel met als grootheden K (kloktijd) en Y (emotionele tijd); een formule berekent de afwijking H.

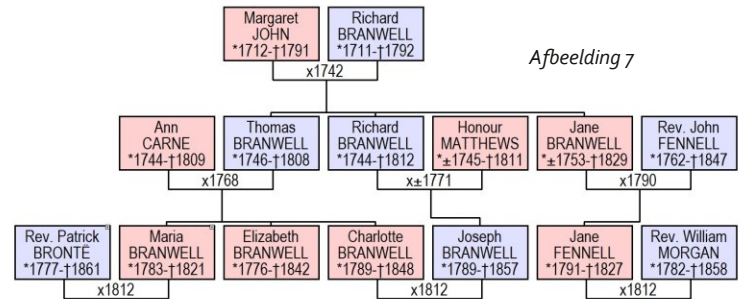
Conclusie

Dit meesterlijke boek met 11 novellen is zeker niet alleen voor Brontë-liefhebbers een 'must'. Voor iedereen is er iets in te vinden: gedichten, (literatuur)geschiedenis, ontdekkingen van parallellen, enzovoorts. Het aantal optredende personen is wel groot: meer dan 150. De familieverhoudingen zijn vrij eenvoudig.

De familie Brontë

De ouders van de Brontë zussen zijn dominee Patrick Brontë uit Ierland en Maria Branwell uit Penzance in Cornwall. Zij trouwen in 1812 in Guisely (Yorkshire). William Morgan, vriend en collega van Patrick, trouwt eveneens op die dag en plaats met Jane, een nichtje van Maria Branwell en dominee Fennell. Patrick zegent het huwelijk van William in en William doet dat vervolgens bij Patrick. John Fennell geeft beide bruiden weg, die elkaars bruidsmisje zijn. De bruiden hebben afgesproken dat op diezelfde dag maar dan in Cornwall, de zus Charlotte Branwell van Maria met hun beider neef Joseph Branwell zal trouwen. Hij is de zoon van hun oom Richard

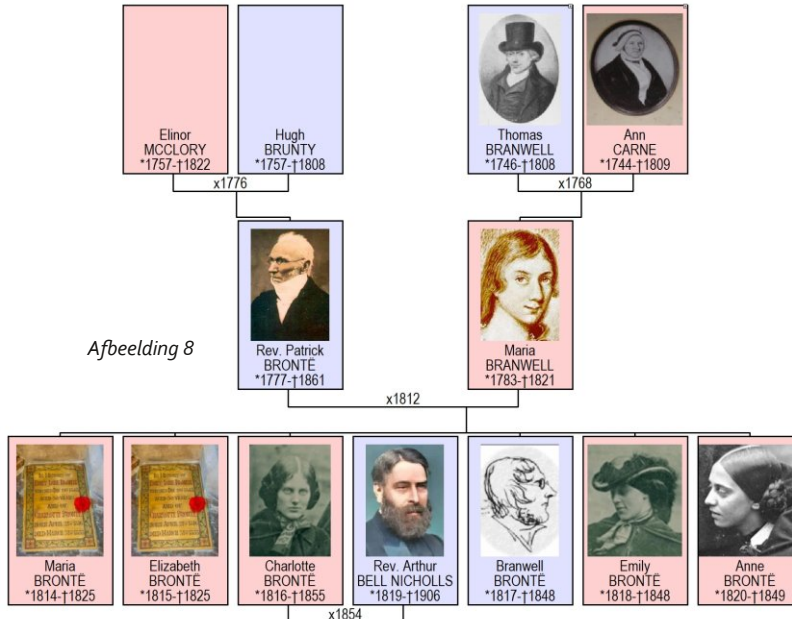
Branwell (afbeelding 7). Zeker in de eerste helft van de 19de eeuw komen dit soort combi-huwelijken vrij vaak voor.

Maria Branwell Brontë sterft jong. Het gezin Brontë heeft uit vijf dochters en één zoon bestaan (afbeelding 8). Haar zus Elizabeth ('Aunt Branwell') komt vanuit Cornwall helpen. Na haar dood in 1842 erven haar overgebleven drie nichtjes genoeg geld om hun baantjes als gouvernante en onderwijzeres op te zeggen.

De oudste twee meisjes sterven jong. Emily (Eliza May, pseudoniem Ellis Bell) wordt populair met 'Woeste hoogten', haar oudere zus Charlotte (Millicent) schrijft onder de naam Currer Bell onder andere 'Jane Eyre'.

Hun zusje Anne (= Acton Bell) publiceert 'De huurder van Wildfell Hall'. Gezamenlijk geven zij in 1845 een gedichtenbundel uit. Er zijn tientallen films, tv-series en enkele musicals gemaakt over hun boeken.

In tegenstelling tot Anne Brontë schrijft Helen Drayden geen roman. Hun broer, de schilder en schrijver Branwell Brontë, ontbreekt in het gezin Drayden. Patrick Brontë wordt oud, dominee Drayden sterft als middelbare man. In afbeelding 9 staan in het zogeheten Pilaar-portret de drie schrijvende zusjes, geschilderd door hun broer in 1835. In een eerder stadium van het schilderij staat Branwell zelf er ook op. Vervolgens schildert hij een pilaar die hem aan het

zicht onttrekt. Bij nauwkeurig kijken is te merken dat de verstrijkende tijd zijn lichaam langzamerhand weer zichtbaar maakt. Met het lied van *ooievaar* in het achterhoofd zien we Helen, Eliza May en Millicent met links op het tafeltje een klein zwart boekje.

Afbeelding 9

Naschrift

Dit artikel is het laatste in de reeks Literatuur & Genealogie van mijn hand. Als je dit leest, ben ik verhuisd naar een ander deel van het land. Ik heb veel plezier beleefd aan het schrijven van deze serie; ik hoop de lezers van De Twee

Kwartieren ook. Eerdere artikelen zijn te lezen in vorige edities. Deze zijn te vinden op de [KPL-site](#). De twee artikelen in Gens Nostra staan na inloggen op de [NGV-site](#). Een overzicht volgt hieronder:

naam		editie
Literatuur en genealogie 1:	De Stamhouder (A. Münninghoff)	2017-3
Literatuur en genealogie 2:	Schorshuiden (A. Proulx)	2017-4
Literatuur en Genealogie 3:	Mevrouw Bentinck (H. Haasse)	2018-1
Literatuur en Genealogie 4:	Misschien Esther (K. Petrowskaja)	2018-2
Literatuur en Genealogie 5:	Van oude mensen ... (L. Couperus)	2018-3
Literatuur en Genealogie 6:	De schuilplaats (C. Boltanski)	2018-4
Literatuur en Genealogie 7:	4 3 2 1 (P. Auster)	2019-1
Literatuur en Genealogie 8:	Ons gaat het in ieder geval nog goed (I. Hoogendijk)	2019-2
Literatuur en Genealogie 9:	De tolk van Java (A. Birney)	2019-3
Literatuur en Genealogie 10:	De Poldark Saga (W. Graham)	2019-4
Literatuur en Genealogie 11:	De tuinen van Buitenzorg (J. Brokken)	2021-4
Literatuur en Genealogie 12:	Heren van de thee (H. Haasse)	2022-1
Literatuur en Genealogie 13:	Kruispunt (J. Franzen)	2022-2
Literatuur en Genealogie 14:	Aleksandra (Weeda)	2022-3
Literatuur en Genealogie 15:	Julia (R. Steenbeek)	2022-4
Literatuur en Genealogie 16:	Lichter dan ik (D. Michielsen)	2023-2
Genealogie als leeshulp I:	Het woud der Verwachting (H. Haasse)	2018-5
Genealogie als leeshulp II:	Cécile en Elsa, strijd bare freules (E. Leijnse)	2019-6

Sub conditione et filii illegitimini

Het doopsel is het religieuze ritueel waarmee personen worden toegelaten tot de geloofsgemeenschap. Volgens het Christendom is het doopsel ingesteld door Jezus Christus zelf, toen deze zich door Joannes de Doper liet dopen in de rivier de Jordaan. Deze gebeurtenis was zo belangrijk dat alle officiële evangeliën er melding van maken (Matheus 3. 13-17, Marcus 1. 9-11, Lucas 3. 21,22, Johannes 1. 29-34). Het doopsel komt bij alle Christelijke kerken voor, ofschoon er veel verschillen bestaan in vorm en inhoud. Water is echter het gemeenschappelijke element. De handeling bestaat uit een lichamelijke afwassing van de dopeling door degene die doopt. Die afwassing kan geschieden door onderdompeling, begieting of besprenkeling. Door het doopsel wordt de ziel gereinigd van de erfzonde. Volgens de katholieke leer moeten kinderen zo spoedig mogelijk na hun geboorte worden gedoopt, omdat ze anders bij hun overlijden niet in de hemel kunnen komen. Omdat ongedoopte kinderen zelf nog geen zonden hebben begaan werd aangenomen dat zij, ofschoon zij niet het eeuwig geluk van de hemel konden genieten, ze in het voorgeborchte der hel een zeker natuurlijk geluk zouden krijgen. Dit dogma, dat door de Kerk meermaals is verkondigd, wordt gebaseerd op de woorden die Christus tot Nicodemus sprak: "Waarachtig, Ik verzeker u: alleen die geboren wordt uit

water en geest is in staat het koninkrijk van God binnen te gaan" (Johannes 3, 3-6). Deze noodzaak bestaat over het algemeen niet bij de protestanten, die geloven dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt. Protestantse kinderen werden dan ook meestal enige tijd na hun geboorte gedoopt, en bij verschillende kerken zelfs pas als ze de jaren des ondersheids hebben bereikt.

Het doopsel is een van de zeven sacramenten van de katholieke kerk. In de Latijnse ritus gebruikt de kerk de begieting, die kruisgewijs en drie keer moet geschieden terwijl de dopende de woorden uitspreekt: "Ik doop u in de Naam van de Vader, en de Zoon, en de Heilige Geest". Het doopsel wordt in de regel toegediend door de pastoor van de parochie of een plaatselijk geestelijke die de betreffende kerk of kapel bedient, maar dan met toestemming van de pastoor.

Volgens het canonieke recht moet het doopsel worden opgetekend in het Doopboek (*Liber Baptizatorius*), met vermelding van de datum, de ouders en de doopgetuigen. Het formulier voor de doopakte is in de regel als volgt:

Bapt(izatus est) [voornaam dopeling], filius/filia legitima/illegitima [naam vader] et [naam moeder], [conj(ungatus)], susc(eptorus) [namen doopgetuigen]

In vertaling: Gedoopt is [voornaam dopeling], zoon/dochter

*wettig/onwettig [naam vader] en [naam moeder], [gehuwd],
doopgetuigen [namen doopgetuigen]*

De variaties op dit formulier zijn eindeloos. De oudste doopboeken (eind zestiende, begin zeventiende eeuw) zullen vaak alleen de voornaam van de vader vermelden. Veel pastoors laten in het doopboek ook de familienamen weg, en vermelden alleen patroniemen (de namen van voorvaders). Soms wordt de naam van de bedienaar (de pastoor) vermeld (volgens het kerkelijk wetboek is dat zelfs verplicht). En in veel gevallen zal de pastoor tussen de regels aanvullende informatie leveren zoals de herkomst van vader en/of moeder (als zij niet uit de parochie afkomstig zijn) of van de doopgetuigen, of de namen van plaatsvervangers van doopgetuigen. Dan staat er bijvoorbeeld *extraneus* (vreemdeling, d.w.z. van buiten de parochie), of *loco* (in plaats van).

In veel gevallen tekent de pastoor ook bijzonderheden op in het doopboek. Dat is vooral het geval bij het doopsel onder voorwaarden (*sub conditione*) en bij het doopsel van onwettige kinderen (*fil. illegitimae*).

Het doopsel onder voorwaarden

Volgens het kerkelijk recht mag in geval van nood, dat wil zeggen als er gevaar is dat een dopeling zou kunnen overlijden vóórdat er een priester kan worden geroepen, iedereen

het doopsel toedienen. Voor de kerk is dat eigenlijk een zware plicht van naastenliefde. Dat betekent dat iedereen behoort te weten hoe een doopsel geldig kan worden verricht, in bijzonder de verloskundigen (vroedvrouwen), die bij de bevalling ook in andere moeilijke situaties moeten weten hoe ze moeten handelen. Om een nooddoop toe te dienen moet voorrang gegeven worden aan een geestelijke boven een leek, aan een katholiek boven een niet-katholiek, aan een man boven een vrouw (tenzij het welgevoeglijker of secuurder zou zijn anders te handelen, zoals bij een bevalling natuurlijk vaak het geval was). Vader of moeder mogen het kind niet dopen, tenzij er niemand anders is. De intentie van degene die de nooddoop toedient is belangrijk. De Kerk heeft bepaald dat als het doopsel behoorlijk en met oprechte intentie is toegediend door een ketter, deze nog steeds geldig is.

Omdat het doopsel maar één keer kan worden toegediend, maar er nooit volledige zekerheid is dat deze geldig heeft plaatsgevonden, worden kinderen na een nooddoop (als ze niet zijn overleden) in de regel nogmaals in de kerk gedoopt door de pastoor, mede om er voor te zorgen dat de doop in het doopboek wordt ingeschreven. Dat gebeurt dan echter onder voorwaarden (*sub conditione*). Je mag er dus vanuit gaan dat als er bij een doop in het doopboek *sub conditione* staat aangetekend het een zware bevalling is geweest. Niet altijd natuurlijk: want ook kinderen waarvan niet zeker was

dat ze al eerder gedoopt waren werd het doopsel in de kerk onder voorwaarden uitgevoerd: je moet dan bijvoorbeeld denken aan onwettige kinderen die elders zijn geboren, of vondelingen.

Wat voor aantekeningen kun je nu tegenkomen bij dopen onder voorwaarden?

De meest eenvoudige is: *sub conditione ab obstetrice* (onder voorwaarden door de vroedvrouw). Of: *sub conditione ab obstetrice et postea a me pastore* (onder voorwaarden door de vroedvrouw en daarna door mij als pastoor).

Variaties op het zelfde thema zijn:

- *sub conditione baptizatus quia de eius baptismo dubitabatur* (gedoopt onder voorwaarde omdat aan zijn doop werd getwijfeld) (Boxtel 1620)
- *forte aut in plene nata, non potuit constare ob absentiam obstetrice, a Margareta inquam Joannis Arnoldi baptizata* (misschien of bij volledige geboorte kon het niet worden vastgesteld vanwege de afwezigheid van de vroedvrouw, gedoopt door Margaret vrouw van Jan Aerts)(Boxtel 1621)
- *sub conditione quia ab heretico* (onder voorwaarde omdat het van een ketter is) (Boxtel 1624)
- *baptizatus est sub conditione, antea baptizatus in necessitate ab obstetrice Oda* (gedoopt onder voorwaarde nadat

hij eerder noodgedwongen was gedoopt door de vroedvrouw Oda) (Boxtel 1627)

- *baptizatus sub conditione, antea baptizatus a ministro haeretico* (gedoopt onder voorwaarde, eerder gedoopt door een ketterse predikant) (Boxtel 1629)
- *praedictus infans est oriundus ex partu Geldriae et ibidem ab obstetrice catholica adhuc in utero existens baptizatus, suppleti sunt hic ceremoniae et a me sub conditione baptizatus* (voornoemd kind is geboren in Gelderland en daar nog, gebruik makend van het bestaande, door de vroedvrouw katholiek gedoopt, en de ceremoniën zijn hier door mij vervuld, en onder voorwaarden gedoopt) (Boxtel 1632)
- *prius ab obstetrice propter periculos* (eerst door de vroedvrouw omdat het gevaarlijk was) (Den Dungen 1634)
- *ab obstetrice Adriana Petri Ooms ob periculum mortis* (door de vroedvrouw Adriana Petri Ooms vanwege levensgevaar) (Hilvarenbeek 1651)
- *sub conditione, quia prius ab obstetrice in necessitate baptisatus* (onder voorwaarde omdat hij eerst in nood gedoopt is door de vroedvrouw) (Oirschot 1685)
- *sub conditione (erat enim baptisatus ab obstetrice Cornelia vidua Theodori Godefridi van Arendonck) ab periculum* (onder voorwaarde (want hij was gedoopt door de vroedvrouw Cornelia, weduwe van Theodore Godefrid van Arendonck) vanwege gevaar) (Hilvarenbeek 1682)

- *domi ab obstetrice baptisatus, post diligens examen completa sunt in quibus* (thuis gedoopt door de vroedvrouw, na een zorgvuldig onderzoek werd de ceremonie afgerond) (Weelde 1696)
- *prolis haec ab obstetrice Joanna Jacobi baptisata in periculo, a me, sub condione, est rebaptisata* (dit kind, gedoopt door de vroedvrouw Joanna Jacobi in gevaar, werd door mij herdoopt, onder voorwaarde) (Veghel 1699)
- *adultus sub conditione qui aliunde veniens et de valore vel de collato baptismo dubitans, petijt sub conditione baptizari* (volwassen, onder voorwaarden omdat er twijfel bestond aan de waarde van de doop is hij onder voorwaarden met gebeden gedoopt) (Haaren 1708)
- *proles 7 mensum domi baptizata ab obstetrice et mortua sesqui hora post* (een kind van 7 maanden oud thuis gedoopt door de vroedvrouw en zes en een half uur later overleden) (Weelde 1737)
- *innominata ab obstetrice baptizata qua statum a baptismo obiit* (naamloos, gedoopt door de vroedvrouw, in welke staat ze stierf door de doop) (Ravenstein 1758)
- *Nota haec proles est una ex geminis altera domi at obstetrice baptizata statim obiit* (dit kind is een van een tweeling uit dit huis, maar direct na de doop door de vroedvrouw overleden) (Berlicum 1759)
- *sub conditione, usupote conversae ad fide romano catholi-*

cam (onder voorwaarde, vervolgens bekeerd tot het rooms-katholieke geloof) (Boxmeer 1759)

- *sub conditione non pote ab obstetrice in magno periculo partus baptizatus* (onder voorwaarde gedoopt door een vroedvrouw in groot baringsgevaar) (Megen 1768)
- *sub conditione (prout matrem dixisse testate sunt Aldegondis Jois Smits et Lijda Wilhelmi Verhoeven, qui prolem attuserunt baptizandum)* (onder voorwaarde, zoals de moeder had gezegd, verklaarden Aldegondis Jois Smits en Lijda Wilhelmi Verhoeven dat het kind gedoopt moest worden) (Schijndel 1782)
- *hic Lambertus fuit unus geminorum et alter baptizatus ab obstetricibus domi obiit et ambo sepulti sunt 21 juli* (deze Lambert was een van een tweeling en de ander is door de vroedvrouw gedoopt en thuis overleden en beiden zijn op 21 juli begraven) (Berlicum 1784)
- *sub c(onditione) eoquod domi in necessitate ab obstetrice bapt. fuerit* (onder voorwaarde dat hij indien nodig thuis door de vroedvrouw werd gedoopt) (Oss 1787)

Het doopsel van onwettige kinderen

Een onwettig kind (*filius illegitimus* voor een jongen, *filia illegitima* voor een meisje) is een kind dat niet geboren is uit een wettig huwelijk. Anders gezegd: de vader en de moeder zijn niet getrouwd. De moeder van een onwettig kind is altijd bekend (tenzij het kind te vondeling wordt gelegd),

LXXXVIII.

Ende om te meerder dese ontuchtigheden te ontdekken, tegen te gaen, ende die te straffen, soo belasten Wy oock alle de Magistraten onder Ons ghebiedt staende, datse alle Vroet-Vrouwen sullen be-eedigen (haer den eedt wel beduydende) van binnen vier-en-twintigh uyren nae de gheboorte eeniger Baillaert-Kinderen, de selve aen haer te moeten aenbrengen, de Naem ende de wooninge des Moeders, op dat d'Officieren der Plactse nae qualificatie der Baillaerdye, tegens soodanige procederen, als by Ons hier geordonneert is, ofte de ghemeene Rechten mede

brenghen, ende sal daer van oock in 't selfde voor-genoemt Boeck tot koste als vooren, notitie gehouden worden.

naar de vader is het gissen. Zowel de wereldlijke als de kerkelijke overheid hechten er belang aan om de identiteit van de biologische vader vast te stellen. De Staten Generaal regelden dat in artikel 88 van het Egtreglement uit 1656. Ook de pastoor wilde bij de doopinschrijving graag weten wie de vader van het kind was. Daarbij speelde de vroedvrouw een belangrijke rol: tijdens de bevalling kon zij de (op dat moment kwetsbare) moeder gemakkelijk overhalen om een naam te noemen. Of de naam die vervolgens in de doopakte wordt genoteerd ook werkelijk de biologische vader is is niet gemakkelijk vast te stellen.

Er zijn echter twee situaties waarin we over het juridisch vaderschap zekerheid kunnen krijgen. Vaak is in de doopakte van een onwettig kind bijgeschreven: *hic proles legitima est per ma(trim)onium subsequens* (dit kind is gewettigd bij het volgend huwelijk), dat wil zeggen dat de

vader en de moeder meestal kort na de geboorte zijn getrouwd. Zeker als het echtpaar na het huwelijk nog meer kinderen laten dopen mogen we er met zekerheid grenzen: de waarschijnlijk van uit gaan dat het gewettigde kind een voorkind is, maar 100% zekerheid over het biologisch vaderschap geeft dat niet. In de tweede situatie heeft de moeder bij de schepenbank een procedure aangespannen tegen de vermeende vader. Ofschoon de moeder in een dergelijke procedure vaak qua bewijslast in het nadeel is kunnen we er bij een vonnis in het voordeel van de moeder van uitgaan dat de aangeklaagde vader schuldig is. Maar ook hier geldt: 100% zekerheid over het biologisch vaderschap geeft dat niet. In het doopboek van Boxmeer komt de opmerking: *patris in iure non probati* (het vaderschap is in rechte niet bewezen) voor (1726).

Pastors gebruiken verschillende formuleringen om het vaderschap van een onwettig kind in een doopakte te beschrijven:

- *que patrem nominasset* (de moeder heeft als vader genoemd)
- *quie patrem nominas idet* (waarvan de naam van de vader is)
- *nominat ut patrem prolis* (noemt als vader van haar kind)
- *ut declarat obstetrix* (zoals de vroedvrouw verklaart)

- *quia obstetrice testante in partu nominavit Patrem* (zoals de vroedvrouw getuigt is tijdens de bevalling als vader genoemd)
- *praedictum ... esse patrem hujus prolis mater in partu declaravit* (de moeder heeft bij de bevalling verklaard dat voornoemde ... de vader was van dit kind)
- *quae in partu nominavit patrem* (die tijdens de bevalling de vader heeft genoemd)

Maar vaak is de vader echt onbekend:

- *patre ut dicit incognito* (de vader zoals gezegd onbekend) (Oosterhout 1693)
- *nullus pater declaratus est* (er is geen vader genoemd) (Haaren 1783)
- *patrem non nominavit, nisi unum ex copiis galiis, sibi ignotum* (de vader heeft zij niet genoemd, maar het is een onbekende soldaat uit het Franse leger) (Oirschot 1795)
- *quae apeverabat se patrem non cognoscere* (waarvan de moeder bang was de naam niet te kennen) (Boxtel 1799)
- *patris ignoti prout asserebat obstetrix* (van een onbekende vader, zoals de vroedvrouw beweerde) (Boxtel 1801)
- *in partu (testante obstetrice) nominavit de patrem non nesce* (tijdens de bevalling, zo getuigt de vroedvrouw, geeft ze aan de naam van de vader niet te kennen) (Boxtel 1810)

of wil de pastoor de naam niet noemen:

- *patrem puerem mihi nominatus vel dictio de quare iudicare non possum* (de naam van de vader is wel aan mij genoemd, maar ik kan niet beoordelen of dat waar is) (Middelbeers 1749)

Een *filius spurius* of *filia spuria* is een onwettig kind dat is geboren uit overspel, dat wil zeggen dat een van de beide ouders is getrouwd.

- *spurius ex adultero* (onwettig uit overspel) (St. Oedenrode 1633)
- *adulterinus, filius illegitimus (...) quie patrem nominasset Adrianus van Berendonk matrimonio juncto* (uit overspel een onwettig kind, van wie als vader is genoemd Adrianus van Berendonk, door het huwelijk verbonden) (Oirschot 1752)
- *haec proles vero similiter spuria est* (dit kind is inderdaad evenzo onwettig) (Ginneken 1778)
- *in partu patrem nominavit Petrum van de Sande, matrimonium junctio* (de moeder heeft bij de bevalling Petrus van de Sande, die door het huwelijk is verbonden, genoemd als vader) (Boxtel 1802)

Ook kinderen die uit een incestueuze relatie worden geboren zijn onwettig: *illegitima ex incestu*.

- *Adrianus ut de Jois Georgii Martini spurius naturalis et Joanna Arnoldi neptis eius in secundo gradu consanguinitatis* (Adrianus natuurlijk kind uit Jois Georgius Martini en zijn nichtje in de tweede graad van bloedverwantschap Joanna Arnoldi) (Boxtel 1621)
- *ex incestu quarti gradu consanguinitatis* (vanwege incest in de vierde graad van bloedverwantschap) (Boxtel 1629).
- Ook in een ander geval is de moeder *neptis eius* (het nichtje) van de vader (Someren 1740).

Soms geeft de pastoor in de doopakte meer informatie over de omstandigheden van de geboorte of het doopsel, zoals in de volgende voorbeelden:

- *filia illegitima, [de moeder] nominavit patrem iam a tribus mensibus mortuum* (onwettige dochter, de moeder heeft als vader iemand genoemd die al drie maanden dood is) (Best 1710)
- *baptisarius huit filiam cum protestatione nullo modo volentes onerare mensam s. sp(iti)tus* (we doopten zijn zoon onder protest, omdat we op geen enkele manier de tafel van de Heilige Geest wilden belasten) (Haaren 1733)

- *filius illegitimus, impregnati in Udenhout* (onwettige zoon, verwekt in Udenhout) (Oirschot 1738)
- *occasione baptizata est ab obstetrice et casu hic in Haren nata, ne gravetur mensa spiritus sancti* (bij gelegenheid door de vroedvrouw gedoopt en hier in Haren per ongeluk geboren, opdat de tafel van de Heilige Geest niet belast zou worden) (Haaren 1752)
- *olus puerpera us proles (jam mortua) baptizatus a pastore testibus obstetrice Gertrude Rijkers et Catharina Sneppers* (dit kind is, reeds overleden, ter wereld gebracht en gedoopt door de pastoor met als getuigen de vroedvrouw Gertrude Rijkers en Catharina Sneppers) (St. Oedenrode 1766)

En dan heb je héél soms ook nog een moeder die een onbevleete ontvangenis veinst:

- *quia tempore partus ab obstetricatore desuper interrogata dixisset, uti etiam mihi, pastori, ante partum asseveravit, si huius sua prolis patrem non novisse, sed fortuito in via sibi ab incognito vim illatam esse, idque sesem paratam jura-mente confirmare* (de moeder heeft op het moment van de geboorte, toen ze door de vroedvrouw werd ondervraagd, gezegd, zoals ze ook tegen mij, de pastoor, vóór de geboorte had gezegd, dat ze de vader van dit kind niet kende, maar dat het door een onbekende kracht on-

derweg per ongeluk in haar was gebracht en dat ze bereid was dit te bevestigen met een eed) (Udenhout 1797)

21 Baptizatus est
Cornelius

Filius illegitimus joanna Cornelii Van Loon,
quo tempore partus ab obstetricatore desuper
interrogata dixisset, uti etiam mihi, pastori,
ante partum asseveravit, se hujus sui proliis
patrem non novisse, sed fortuito in via sibi
ab incognito vim illatam esse, deque se
paratam juramento confirmare. Sus. mart
-inus Cornelii Van Loon.

Bij toeval ben ik aan de foto gekomen van mijn betovergrootvader **Lodewijk Cornelis (Louis) van Rooijen** en zijn tweede vrouw **Kommerina Dijk**. Althans dat is mijn vermoeden. Toeval omdat mijn jongste oom deze foto met zijn mobieltje heeft gemaakt van de originele foto, die hij tijdens het leeghalen van de woning van een andere oom van mij tegenkwam. Wetend dat ik zeer geïnteresseerd ben in al het doen en laten van de familie heeft hij deze foto gered voor het nageslacht. Dat geldt zeker niet voor iedereen in mijn familie. Een van mijn nichten heeft de originele foto botweg verscheurd, want 'oude meuk'.

Dit houdt in dat de foto ietwat scheef naar de achtergrond staat en dat mede hierdoor de kwaliteit van de foto niet al te best is. Maar wel duidelijk genoeg om gezichten te herkennen.

Levensgeschiedenis

Lodewijk Cornelis van Rooijen wordt op 6 juni 1850 aan de Zadelstraat 10 (voorheen wijk Zwarte Knechten) te Utrecht geboren als zoon van Willem van Rooijen, huisschilder van beroep, en Maria Cornelia Plieger. Hij heeft carrière gemaakt binnen de krijgsmacht. In 1867 tekent hij als vrijwilliger voor de functie van mineur voor 10 jaar bij het bataillon Mineurs en Sappeurs, dat toen gelegerd was in de Hojel of Vesting-Artillerie Kazerne aan de Laan van Croes aan de

westkant van Utrecht (tegenwoordig ligt hier de Jaarbeurs). Via korporaal-titulair, korporaal, sergeant en sergeant 1e chevron klimt hij op tot fortificatieopzichter derde klasse (een chevron is een rangonderscheidingsteken op de mouwen of epauletten in het leger, vooral door de manschappen en onderofficieren gedragen, maar kan ook een onderscheiding voor voortreffelijke of langdurige uitoefening van de dienst zijn). Bij zijn overlijden op 25 augustus 1911 te Delft staat hij te boek als hoofdopzichter der fortificatiën.

In het Militair Woordenboek (ed. 1861) door H.M.F. Landolt zijn "fortificatie-opzigtters aangeduid als genie-opzigtters, die in graad beneden den officier en boven den adjudant-onderofficier zijn gesteld. Bij ons te lande heeft men er 10 van de 1ste; 10 van de 2de en 15 van de 3de klasse. Zij zijn belast met het dagelijksch toezigt over de werkzaamheden aan 's rijks vestingwerken en gebouwen en vervangen de officieren van de genie, in plaatsen waar deze niet aanwezig zijn". Verschillende forten werden "beheerd" door een "opzichter van fortificatiën", destijds was dat nog een officiële militaire rang, al was deze zeldzaam. In uniform was de fortificatieopzichter herkenbaar aan de dubbele adjudants-stip (een luitenant had een of twee "sterren", een adjudant een "stip"). Meestal waren dat oudere onderofficieren, die in een woning nabij het fort woonden en toe-

zicht hielden. Meer achtergrondinformatie over het ontstaan van de functie van de fortificatieopzichter is te vinden in de *Geschiedenis van de techniek in Nederland. De wording van een moderne samenleving 1800-1890. Deel V (1994)* door Bakker et al., uitgegeven door de TU Eindhoven.

Lodewijk trouwt op 11 oktober 1877 te Gorinchem, een vestingstad, met Aleida Dingena van Rooijen, waarvan ik nog niet heb kunnen achterhalen of er een gemeenschappelijke voorouder tussen beide takken van Van Rooijen bestaat. Aleida Dingena is geboren op 4 december 1852 te Gorinchem als dochter van Bernardus Alexander van Rooijen, koopman, en Maria Elisabeth Linssen. Zij overlijdt op 24 juli 1899 in de leeftijd van 44 jaar te Den Haag.

In de huwelijksakte staat vermeld dat Lodewijk 'aan zijne verplichtingen ten aanzien der wet op de nationale militie voldaan heeft' en dat 'tot het aangaan van dit huwelijk de vereischte toestemming bekomen is van den Generaal Major Inspecteur der Genie' (brief van 27 juni 1877 gericht aan den heer L.C. van Rooijen, Opzichter der fortificatiën 3e klasse te 's-Hertogenbosch). Uit het Certificaat der Nationale Militie (12 september 1877) blijkt dat Lodewijk, toen wonende te Nijmegen en als beroep militair, in het inschrijvingsregister van de gemeente Utrecht van het jaar 1869 opgeroepen werd voor de ligting van het jaar 1870, dat hem bij de loting ten deel is gevallen nr. 389, en dat hij

vervolgens door den Militie-raad, uit hoofde van militair zijn, van de dienst is vrijgesteld.

Lodewijk hertrouwt op 53-jarige leeftijd op 28 april 1904 te Amsterdam met de 23 jaar jongere Kommerina Dijk, huis-houdster, geboren op 27 juli 1873 te Brielle en overleden op 6 februari 1951 te Delft. Zij is een dochter van Cornelis Dijk en Kommerina Stolk.

Datering van de foto

Hoe kan ik nu zeker zijn wanneer de foto gemaakt zou kunnen zijn? Nu ik niet het origineel heb, wordt het lastig om de foto enigszins goed te kunnen dateren. Maar ik vermoed dat deze foto genomen is ter gelegenheid van het tweede huwelijk van mijn betovergrootvader, gelet op de feestelijke entourage op de foto of in ieder geval ergens in de periode 1904-1911.

De site van Peter Eyckerman geeft tips om oude foto's te dateren. Hij is gespecialiseerd in de determinatie van fotografische procedés, datering, inhoudelijke analyse en identificatie van oude familiefoto's en alles wat daarmee te maken heeft. Zijn interesse, kennis en expertise liggen voornamelijk bij de alledaagse portretfotografie: commerciële fotostudio's en amateurfoto's, de zogenaamde gebruiks fotografie. Wilt u meer weten over het onderwerp,

dan vindt u meer informatie op de site <https://spoorzoeker.petereyckerman.be/oude-fotos-dateren/>

Volgens deze site is een nauwkeurige datering de basis om te bepalen tot welke generatie de persoon op de foto behoort. In combinatie met stamboomgegevens kan dan met meer zekerheid bepaald worden wie er op de oude foto is afgebeeld. Eyckerman geeft een aantal tips om zelf foto's te dateren:

1. achterhaal de fotograaf. Zijn activiteitsperiode geeft meteen een idee in welke periode de foto genomen is;
2. achterhaal het fotografisch afdrukprocédé;
3. dateer de kledij. Vooral vrouwenkledij is hiervoor interessant, de mode evolueerde snel en er is veel documentatie over te vinden. Voor Nederland is de website van de Nederlandse specialist kostuumgeschiedenis Dirk-Jan List heel interessant.
Zie <http://wp.dirkjanlist.nl/wp.dirkjanlist.nl/>;
4. bij welke gelegenheid werd de foto gemaakt? In combinatie met genealogische gegevens kan dat een heel nauwkeurige datering geven, denk aan communie, huwelijk of jubileum.
5. de kartonnen drager van carte-de-visite type foto's werd almaar dikker en groter, ook de grootte van postkaartfoto's evolueerde in de tijd.

Van deze tips kan ik alleen terugvallen op het dateren van de kledij en wellicht de gelegenheid waarbij de foto gemaakt is. Zonder originele foto is niets te beginnen aan de zoektocht naar de fotograaf, het afdrukprocédé en de grootte van de foto.

Aan de hand van de kledij van mijn betovergrootmoeder is de foto te dateren in de periode 1900-1910. Immers, de mode van dameskleding wordt in de loop van de jaren 1910 gekenmerkt door het achterwege laten van het corset, door de opkomst van blote hals en kortere rokken. Of mijn betovergrootmoeder een korset draagt, weet ik uiteraard niet. Geen blote hals en ook geen korte rok betekent dat de foto naar alle waarschijnlijkheid vóór 1910 genomen is.

De aanwezige bloemen en het boek (een bijbel?) dat Kommerina vasthoudt suggereren wellicht dat de foto bij een bijzondere gelegenheid gemaakt is. Welke die geweest is, valt slechts te raden.

Impressies van de foto

Wat valt verder nog op aan de foto?

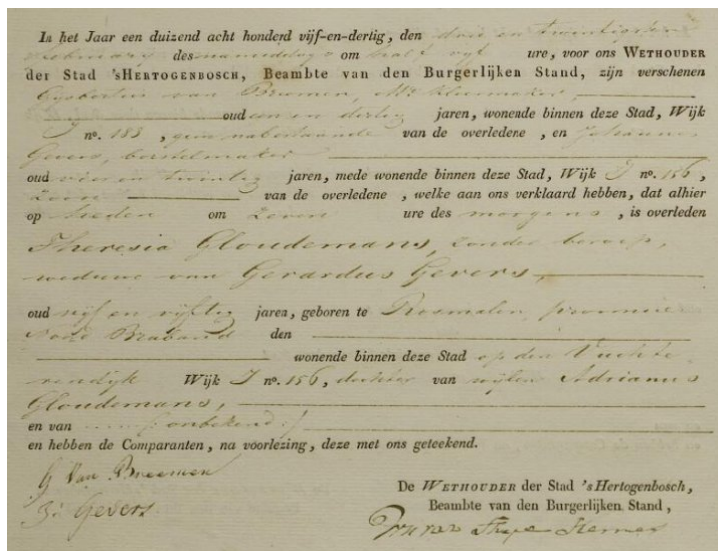
Uit de gegevens van het stamboek van Lodewijk Cornelis blijkt dat hij niet erg lang was: "Bij zijne aankomst bij het korps Genietroepen, lang 1 ellen, 5 palmen, 6 duimen, o strepen. Bij de intrede van zijn 19e jaar 1,6 el". Dat lijkt wel aardig te kloppen, want staande naast zijn vrouw, die

op een hoge stoel zit, steekt hij hooguit een hoofdlengete boven haar uit.

Kan er nog iets afgeleid worden wat het leeftijdsverschil tussen beiden betreft? Dat is lastig te zien op de foto. Duidelijk is dat Kommerina er jonger uit ziet dan haar partner, maar leeftijden zijn vanaf een dergelijke foto moeilijk in te schatten.

Ten slotte nog iets over het boek dat Kommerina vasthoudt. Ik vind het op zich vreemd dat een bijbel hier ten toon gespreid wordt. Mijn betovergrootouders zijn beiden rooms-katholiek gedoopt. En de aanwezigheid van een bijbel is niet specifiek rooms te noemen, ofschoon de rooms-katholieke kerk de Bijbel bij de huwelijksceremonies wel gebruikt.

Sommige voorouders houden zich angstvallig schuil in de krochten der archieven. Ofschoon er voldoende bewijs is van hun bestaan, kan hun doopaantekening niet gevonden worden. Het vereist intensief speurwerk en creatief denken om uiteindelijk weer een generatie verder te komen in de stamboom of kwartierstaat. Zoals in het geval van Theresia Gloudemans.

overlijdensakte Theresia Gloudemans

Theresia Gloudemans, zonder beroep, weduwe van Gerardus Gevers, overlijdt op 23 februari 1835 op 55-jarige leeftijd te 's-Hertogenbosch. Zij woont op de Vugterendijk. Volgens haar overlijdensakte is zij geboren te Rosmalen en de dochter van Adrianus Gloudemans en onbekend. Een eenvoudige puzzel zou je zeggen. De periode is makkelijk toegankelijk, leeftijd, geboortjaar en patroniem zijn bekend, dus is het zoeken in het doopboek van Rosmalen naar de doopaantekening een peulenschil. Ook in haar huwelijksakte voor de schepenen van Rosmalen op 10 mei 1807 staat dat ze is 'geboren en wonende alhier'.

In het doopboek van Rosmalen komt Theresia Gloudemans echter niet voor. In de database van het BHIC komt in de hele provincie zelfs geen enkele dopeling voor met die naam. Dan maar gekeken op Genealogie Online. Misschien heeft iemand anders dit raadsel al eens opgelost. Op twee pagina's wordt Theresia Gloudemans met Gerrit Gevers vermeld. Er staat: geboren (dat is sowieso onwaarschijnlijk) op 19 februari 1780 te Rosmalen, maar op die datum is volgens het doopboek van Rosmalen niemand gedoopt. Heeft iemand dan gewoon een datum verzonnen?

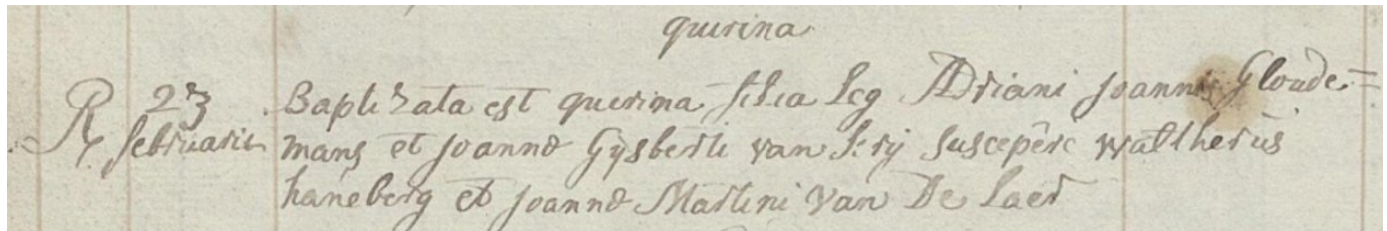
We gaan zoals gebruikelijk zoeken op naaste familieleden onder de doopgetuigen. Adrianus Gloudemans (waarschijnlijk haar vader) en Theodorus Gloudemans komen voor, de laatste zelfs als getuige in de Burgerlijke Stand. Theodorus

(Dirk) is bouwman te Nuland, en zijn overlijdensakte vind ik in Rosmalen: op 5 november 1844 is te Rosmalen overleden Dirk Gloudemans, zoon van Adrianus Gloudemans en Johanna van Kreij. Volgens de akte is ook hij geboren te Rosmalen, maar ik vind zijn doop uiteindelijk in Nuland op 5 juni 1773. Zijn ouders zijn: Adriani Joannes Gloudemans en Joanna Gijsberti van Kreij. Zij zijn op 8 mei 1768 te Rosmalen voor de schepenen getrouwd. We zoeken de kinderen van dit echtpaar bij elkaar, allen gedoopt in Nuland. Een van hen is Quirina, gedoopt op 23 februari 1780. Haar doopdatum komt overeen met de leeftijd van Theresia in haar overlijdensakte.

Bij de doop van Quirina's oudste broer, Eimericus (Eijmbert), is Lucretia Gijsberti van Kreij getuige, en dan begint er iets te dagen. Lucretia blijkt de moeder van Johanna van Kreij: Lucretia Gijsbert Ruijs trouwt te Nuland op 27 januari 1737 met Gijsbert Jan Dirck van Kreij. Hun dochter Joanna wordt op 17 april 1745 gedoopt.

En dan begint het creatieve denkproces. Lucretia zal in de volksmond waarschijnlijk Cretia, Cresia of zelfs Resia geheten hebben. Het is niet onlogisch dat Johanna een van haar dochters naar haar moeder vernoemt, maar de pastoor zal met de naam Resia niet direct uit de voeten hebben gekund, en dus heeft hij haar in het doopboek Quirina genoemd. Quirina heeft op haar beurt natuurlijk als roepnaam de naam van haar grootmoeder, Resia, en dat lijkt wel heel veel op Tresia of: Theresia.

Omdat Theresia en Gerrit zijn getrouwd vóór de invoering van de Burgerlijke Stand heeft niemand haar doopakte ooit gecontroleerd. Ook niet de ambtenaar van de Burgerlijke Stand die haar overlijdensakte opmaakt. Hij vermeldt wel precies de juiste leeftijd.

The image shows a handwritten church record on aged paper. At the top, the name 'Quirina' is written in a large, elegant cursive script. Below it, the text reads: 'Baptizata est quirina filia leg. Adriani Joannis Gloudemans et Joanne Gijsberti van Kreij suscepere Mattheus haneberg et Joanne Martini van de Laet'. The text is written in a cursive hand, with some corrections and additions. The date '23 Februari' is written on the left side of the entry.

doopakte Quirina Gloudemans

Publiceren in De Twee Kwartieren

Een van de slogans van de NGV is "Ontdek je eigen verhaal". En dat is wat wij genealogen doen, het verhaal ontdekken van onze ouders en voorouders.

In ons blad kunt u dat eigen verhaal kwijt. De mooie, spannende verhalen over het voorgeslacht, de familie verhalen die toch vaak niet helemaal waar waren, de drama's in de familie, de helden en de criminelen, de goede tijden van vrede en voorspoed en de zware tijden van oorlog en rampen. Dat kunnen ook verslagen zijn van hoe u hordes moest overwinnen om verder te komen, van de verre reizen naar de plaats waar de voorouders vandaan kwamen die ooit naar ons land emigreerden. Het kunnen tips zijn voor de medegenealogen om nieuwe bronnen of speciale archiven aan te boren.

Waar moet een artikel aan voldoen?

Er moet een duidelijk verband zijn met de genealogie, het gaat over uw voorgeslacht of over hoe we onze hobby bedrijven. Uw artikel kan over onze regio gaan maar ook over ver daar buiten, want onze leden of hun voorouders komen vaak zelf uit een andere streek, of uit een ander land of continent. Het artikel beschrijft de personen uit uw voorgeslacht maar gaat zeker ook over de leefomstandigheden in brede zin. Artikelen over hoe je allerlei gegevens kunt vinden en verwerken, worden door onze lezers

ook altijd zeer gewaardeerd. Uw artikel is nog niet eerder gepubliceerd. Uiteraard helpt de redactie u om uw artikel zo nodig te verbeteren of aan te passen. In het algemeen plaatsen we de artikelen ongewijzigd en eventuele wijzigingen gaan in overleg met de auteur.

Hoe levert u het artikel aan?

De meesten van onze schrijvers maken prachtige Word-documenten. Dat mag, maar het is echt niet nodig want ons blad wordt vormgegeven met het DTP-pakket Scribus. Uw kopij wordt zonder opmaak overgezet. Dus elk tekstformaat is goed. Voetnoten **niet** linken in de tekst.

De afbeeldingen mag u in de tekst plaatsen, maar om scherpe afbeeldingen te krijgen ontvangen we de afbeeldingen liever ook afzonderlijk. Hoe hoger **de resolutie** van de afbeelding, hoe beter.

Uiteraard is de afbeelding vrij van rechten.

Inzending per e-mail: redactie-kpl@ngv.nl

Auteurskopie

Uw verhaal bereikt onze 250 lezers en u ontvangt van ons als auteur een PDF van uw artikel met een omslag van De Twee Kwartieren met daarop een afbeelding uit uw artikel. Deze PDF kunt u geheel naar eigen inzicht printen, laten drukken of digitaal verzenden naar familie en vrienden.

Ledenbijeenkomsten

Alle bijeenkomsten vinden plaats op dinsdag in zaal 2 van 't Trefpunt, Belgiëplein 20, 5628 XJ EINDHOVEN. Zaal open 19.30 uur, begin lezing 20.00 uur.

De data en mogelijke sprekers en onderwerpen staan voor heel 2023 in de [Agenda op de KPL-website](#)

Ledenbijeenkomst dinsdag 12 september 2023

Op deze avond nu geen lezing. Vanuit de evaluatie dat ledenavonden met lezingen over de praktijk van het stamboomonderzoek hoog gewaardeerd worden en dat lezingen met discussie en gesprek van de leden onderling hoog scoren heeft het bestuur besloten om met een nieuwe formule te gaan experimenteren.

Onder de titel **SamenZoeken** leggen de ontwikkelaars van deze nieuwe activiteit, Ben Bal, Theo van Rooijen en Peter Roosenboom, de aanwezige leden een aantal op te lossen genealogische puzzels voor. Het antwoord is hen bekend, dus het is te vinden. De aanwezigen worden opgedeeld in groepen van vier personen met hun laptops steeds aan een ruime tafel. Gezamenlijk stap voor stap lossen zij het vraagstuk op. Eerst zoeken zij naar de juiste oplossingsstrategie en dan zoekt ieder op de eigen laptop naar de oplossing. Zo doorloopt iedere deelnemer het hele zoekproces. De be-

ginners leren het zo nodig van de gevorderden.

Het is geen wedstrijd, het gaat er niet om sneller te zijn dan een ander team. Het gaat erom van elkaar te leren en elkaar te leren kennen.

De SamenZoekenavond zal plaats vinden in zaal 3 aangezien daar meer ruimte is.

Daar is plaats voor zes groepen. Er kunnen dus maar 24 deelnemers zijn. Dus is aanmelding noodzakelijk. Je brengt een laptop met netvoeding mee (tablet of telefoon is niet handig te gebruiken) en schrijfmateriaal. De organisatie zorgt voor stekkerblokken per tafel en kaartjes met de wifi-gegevens.

Per tafel zal er een begeleider zijn om eventuele problemen met stroom, wifi en internet op te lossen. Aanmelding [via het secretariaat](#). Deelname alleen voor leden op volgorde van aanmelding, waarbij er naar gestreefd wordt een goede verhouding te vinden tussen beginners en gevorderden.

Ledenbijeenkomst dinsdag 10 oktober 2023

Lezing: **Geneaknowhow.net**

Spreker: **Paul Balm**

Wat is geneaknowhow.net?

Het doel van het platform Geneaknowhow.net is het bieden van ondersteuning bij genealogisch onderzoek in de brede zin van het woord. De bezoeker kan op gespecialiseerde sites gericht op zoek naar informatie.

Onderzoeksresultaten. Alle beschikbare gegevens op het domein zijn vrij toegankelijk.

Het ontstaan van geneaknowhow.net

In 1997 werd door Herman de Wit de site Digitale Bronbewerkingen Nederland en België ontwikkeld. In de daaropvolgende jaren was Herman met Hein Vera actief in de nieuwsgroep voor de Benelux. Samenwerking ontstond in 1999 toen gezamenlijk de site FAQ Genealogie Benelux werd ontwikkeld. Korte tijd later nam het aantal bezoekers op de beide sites dusdanig toe, dat er bereikbaarheidsproblemen ontstonden, waardoor de zaak in een stroomversnelling kwam. Gekozen werd voor het onderbrengen van beide sites op een eigen domein, iets dat in april 2000 een feit werd. De twee sites kwamen onder de 'paraplu' geneaknowhow.net terecht.

Waarom doen we dit?

We proberen onderzoekers nieuwe aanknopingspunten te bieden, waardoor hun onderzoek nieuwe impulsen krijgt en de kwaliteit kan toenemen. Het gevarieerde aanbod is gericht op verschillende onderzoeksaspecten en biedt een mix van kennis, inzicht, informatie, wegwijzers en hulp bij het ontwikkelen van vaardigheden. Het aandachtsgebied is (maximaal) de Benelux. Sommige sites beperken zich tot een kleiner gebied.

Wij streven naar hoogwaardige informatie voor een breed publiek. Zelf hebben we vanzelfsprekend niet alle knowhow in huis. Uitgaande van het feit dat kwaliteit op den duur herkend wordt, hopen we dat anderen op enig moment hun specialistische kennis en ervaring met ons willen delen. Via het kenniscentrum geneaknowhow.net zal vervolgens elke geïnteresseerde gebruik kunnen maken van die knowhow.

Ledenbijeenkomst dinsdag 14 november 2023

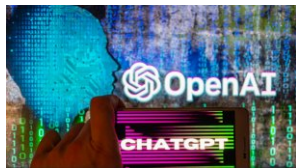
Deze bijeenkomst begint om 19.30 met de AfdelingsLedenvergadering die zal duren tot ongeveer 20.00.

Hierna twee korte lezingen

Lezing: **Demonstratie ChatGPT voor genealogen**

Spreker: **Peter Roosenboom**

Artificial Intelligence is erg actueel, nu ChatGPT voor iedereen op internet te gebruiken is. De verwachtingen zijn reuze groot, de angsten voor velen ook. In deze demo zal getoond worden wat ChatGPT nu kan betekenen voor ons genealogen en wat niet.

Lezing : **Fotoanalyse voor genealogen**

Spreker: **Anja van den Boom**

Foto's bij een stamboom zijn prachtig maar ze kunnen ook een bron zijn van extra informatie. In deze lezing wil ik

laten zien hoe ik aan nieuwe gegevens ben gekomen door op een andere manier naar foto's te kijken. Een speurwerkje voor genealogen.

Ledencontactdag 25 november 2023

Doel: onderlinge kennis en ervaring uitwisselen

De Ledencontactdag staat open voor alle KPL-leden: jonge en oude, beginnende en ervaren, nieuw aangemelde leden en leden die al jaren lid zijn.

Op deze middag ontmoet je andere leden en kun je jouw genealogie of kwartierstaat vergelijken met die van anderen. Ook kun je in gesprekje's nagaan of iemand meer weet over de streek waarin je voorouders opgroeiden. Misschien komen er dan nieuwe genealogische gegevens naar voren.

Breng je gegevens mee

Voorwaarde voor onderlinge uitwisseling is wel dat je de in je genealogie voorkomende familienamen meebrengt in de vorm van een namenlijst, familieboek of in je computerprogramma.

Onderling contact en kennismaking

Maak kennis met andere leden en bestuursleden. Voor de gezelligheid is er gratis koffie en thee

Gebruik de speciale kennis van de experts in onze afdeling!

Er zijn specialisten van GensDataPro, Aldfaer, PRO-GEN, oud-schrift, kadaster, zoeken in Duitsland, etc. om je vragen te beantwoorden.

Er zijn stroomaansluitingen voor de laptops en de bibliotheek is geopend.

Tijd en plaats: 25 november 13.30 - 16.30 in 't Trefpunt.

Digitale producties

Webinar en digitale lezingen

Op ons [Youtubekanaal detweekwartieren](#) zijn nu drie video-producties beschikbaar. Deze video's zijn openbaar en voor iedereen te bekijken.

Wilt u een videoproductie maken op genealogisch gebied neem dan [contact op met het afdelingsbestuur](#). U krijgt technische ondersteuning bij het publiceren van de video.

De nu beschikbare video producties zijn:

Webinar stamboomonderzoek

Dit is onze eerste eigen productie met een introductie op het opzetten van je stamboom.

Te bekijken via [deze link in uw browser](#)

Digitale lezing Open Archieven

Eind maart 2021 was de digitale lezing van Bob Coret over

Open Archieven. Nog steeds te volgen op [deze weblink](#).

Digitale lezing Kadaster Archiefviewer

In mei presenteerden we de digitale lezing van Arnout van Erp over de Kadaster Archiefviewer. Zeer aanbevolen voor degenen die in het kadaster zoeken, zowel in de archieven als via het abonnement op de Archiefviewer van onze afdeling. (Zie [hier voor nadere informatie](#) over het gebruik van ons abonnement).

Voor het volgen van de lezing ga [naar deze weblink](#).

Mededelingen

Uitleen

De lezingen zijn meestal weer in de ruimte van de bibliotheek, die voor, na en in de pauze geopend is voor uitleen, of om door de boeken te neuzen. Mocht U een boek of CD willen lenen maar niet naar een lezing kunnen komen, neem dan contact op met de [bibliothecaris](#).

Na afspraak is het soms ook mogelijk om op een ander moment te komen zoeken, of U geeft een boek of CD-nummer op en we zorgen dat het boek beschikbaar is voor U.

De catalogus vindt u op onze [internetpagina bibliotheek](#).

Aanwinsten - boeken

We hebben deze periode weer een aantal schenkingen gekregen, en één boek aangeschaft.

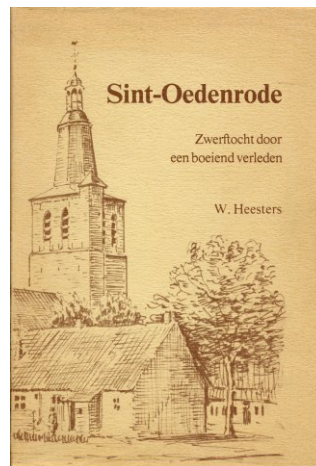
NGV-KPL heeft een klein budget om boeken aan te schaffen, de bibliothecaris zoekt continu naar nieuwe of oude pareltjes die een mooie aanvulling zijn.

Mocht U suggesties hebben voor boeken die we kunnen aanschaffen stuur dan een mailtje naar de [bibliothecaris](#).

Sint-Oedenrode

Zwerftocht door een boeiend verleden

Auteur: W. Heesters

Dit boek is een uitgave van de heemkundekring De oude Vrijheid in St. Oedenrode.

In zeven hoofdstukken wordt de geschiedenis van St. Oedenrode, in beknopte vorm, verteld. Vanaf de allereerste bewoners tot en met de situatie rond 1980 toen het boek verscheen. Ondanks de beknoptheid is het een interessant boek voor eenieder die een in-

druk wil krijgen van het verleden. Bovendien biedt het allerlei aanknopingspunten voor verder stamboomonderzoek. Zo worden er veel markante personen genoemd, achtergrondinformatie gegeven over bepaalde tijdsperiodes, maar ook diverse bronnen per hoofdstuk vermeld, waar je als onderzoeker je voordeel mee kunt doen.

Uitgave 1994 – 211 bladzijden - Cat-nr.: 14-HS

Gemert in de Franse tijd 1794-1813
Lege zolders of overvloeiende spijskelders?
Auteur: S. van Wetten

Op 20 september 1794 stuurde de Franse generaal Salme een excuusbriefje vanuit het kasteeltje in Beek en Donk. Bij het passeren van Gemert had een aantal Franse soldaten geplunderd en dat speet de generaal. Dit was, zo schreef Salme, niet de intentie van de Franse veroveraars. Zij kwamen om te "oorlogen tegen de tyrannen" en om vrijheid, gelijkheid en broederschap te brengen. Hij wéés de plunderaars niet alleen terecht, hij stelde ze ook terecht, en de inwoners van Gemert waren van harte uitgenodigd om bij dat schouwspel aanwezig te zijn.

Het was niet de eerste kennismaking van de Gemertse mensen met Franse soldaten. Anderhalf jaar eerder, op 1 maart 1793, kwamen vijfentachtig Franse ruiters in Gemert aan. Op het marktplein werd een vrijheidsboom opgericht, versierd met de Jacobijnenmuts van de Franse revolutionairen. Dat naar verluidt meer dan vijftienhonderd van de vijfendertighonderd Gemertenaren méédansten, bewijst dat velen reden meenden te hebben om blij te zijn en hoopten op een betere toekomst. Door de militaire situatie gedwongen vertrokken de Fransen weer. Toen zij in september 1794 weerom kwamen, brak er definitief een nieuwe tijd aan. De

Franse Tijd, zoals de periode 1794-1813 wordt genoemd, vormde in allerlei opzichten een breuk met het verleden. Er veranderde zó veel! Gemert werd hoofdplaats van het kanton Gemert-Uden-Boekel-St. Anthonis. De eerste verkiezingen werden georganiseerd. De Franse taal werd de taal van het bestuur. Oud en Nieuw werd een tijdlang ergens in september gevierd. September werd trouwens, net als de andere maanden, afgeschaft en vervangen door maanden als Thermidor (warmtemaand) en Fructidor (fruitmaand). Voortaan dienden geboorte, huwelijk en overlijden op het gemeentehuis te worden aangegeven. De organisatie van het gemeentebestuur werd compleet vernieuwd. Er werd voor het eerst papiergeld ingevoerd. De opzet van de rechtspraak veranderde. Later begonnen de Fransen met het intekenen van de eerste kadasterkaarten. De el werd afgedankt en voortaan moest er in meters gerekend worden. Het mud, het

malder en het vat werden vervangen door het kilogram en de liter.

In 1800 verkochten de Fransen Gemert aan de Bataafse Republiek. Daarna was het revolutionaire elan niet meer zo groot. Wel was de Bataafse Republiek een satellietstaat van Frankrijk, dus de term 'Franse Tijd' bleef van toepassing, ook toen in 1806 de jongere broer van keizer Napoleon tot koning van Holland verheven werd.

In het laatste jaar van zijn koningschap heeft Lodewijk Napoleon tijdens een kennismakingstocht door Brabant ook Gemert aangedaan. De inwoners van het dorp klampten de koning aan, smeekten om zijn hulp. De armoede was namelijk groot. De overvloeiende spijskelders die bij de komst van de Fransen nog in het verschiets leken, waren vijftien jaar later geheel en al leeg.

In 1810 nam de keizer zelf het heft in handen. De Bataafse Republiek, inclusief Gemert, werd bij het Franse keizerrijk gevoegd. De laatste drie jaar van de Franse Tijd waren, onder andere door de invoering van de dienstplicht en de zeer slechte economische omstandigheden, ontegenzeggelijk de moeilijkste. Met evenveel enthousiasme als ze destijds waren begroet, werden de Fransen in december 1813 voor goed uitgewuifd.

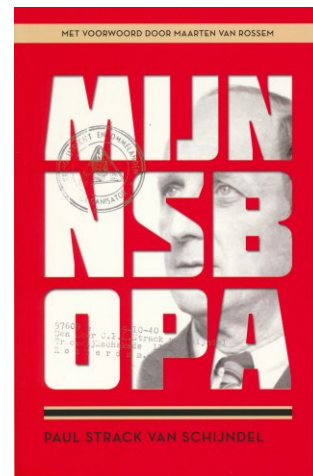
Van: heemkundekringgemert.nl

Uitgave 2002 – 83 bladzijden - Cat-nr.: 14-WTN4

Mijn NSB opa

Auteur: Paul Strack van Schijndel

Verslag van een zoektocht naar het oorlogsverleden van de grootvader van de auteur, de Rotterdammer Karel Strack van Schijndel (1891) en diens zoon Leo (1920). Karel Strack van Schijndel, een arbeidsongeschikte marineofficier en ondernemer, kiest in de Tweede Wereldoorlog voor de Duitse zijde en wordt lid van de NSB. Zijn zoon Leo wordt vrijwilliger bij de SS en sterft in 1942 in Rusland. Vader Karel verdient veel geld door voor de Kriegsmarine linoleumvloeren te leggen in onderzeeboten. Na de oorlog wordt Strack geïnterneerd in het kamp Amersfoort en veroordeeld. Bijzonder is dat Strack vervolgens een proces tegen zijn straf en de inbeslagname van zijn bezittingen voert, wat hem in 1963 een bedrag oplevert. De auteur (1961) was onkundig van dit verleden, totdat zijn vader (85) in 2013 over zijn familie begon te praten en de auteur hielp bij zijn speurwerk. Het mondde uit in een per-

soonlijk, ongepolijst boek dat mede-nakomelingen van foute Nederlanders zeker zal aanspreken.

Historicus Maarten van Rossem over Mijn NSB-opa: "Deze roman wijkt fundamenteel af van het bekende, tragische verhaal van de kinderen van NSB'ers die er een leven lang niet in slaagden uit de schaduw van hun NSB-vader te komen. Mijn NSB-opa is een zeer leesbare, bijzondere familiegeschiedenis.

Deel samenvatting met dank aan Dr. Nelleke Manneke van de openbare bibliotheken in Nederland.

Uitgave 2018 – 272 bladzijden - Cat-nr.: 11-SHL

Van Ricstelle tot Aarle-Rixtel **De geschiedenis van Aarle-Rixtel** **Schrijver: Jean Coenen**

In 1992 verscheen dit boek n.a.v. een studie van ca 1 jaar door Jean Coenen in opdracht van de toen nog bestaande gemeente Aarle-Rixtel over de geschiedenis van Aarle-Rixtel. Hij beschrijft periodes in de geschiedenis van het dorp. Inleidend vanuit de oertijd en het ontstaan van gehuchten tot 1392, en vervolgens nog 5 tijdperiode. In 1392 jaar wordt de heer van het zogenaamde Guldenhuijs van Rixtel heer over Aarle Beek waarna de geschiedenis duidelijker wordt. In ieder hoofdstuk worden de historisch-geografi-

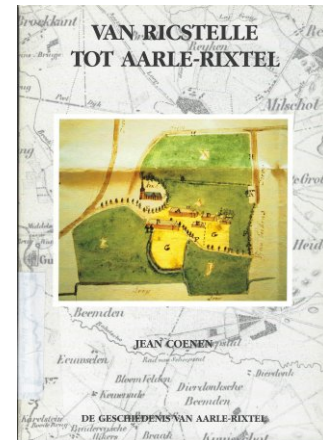
sche ontwikkelingen, het bestuur, de godsdienst en de sociaal-economische ontwikkelingen beschreven. In de geschiedenis van Aarle-Rixtel worden maar liefst tien "kasteeltjes" en ca. veertien grote hoeven gevonden. De broekgronden in het dorp bleken vruchtbare weidegronden en hooilanden op te leveren en de grond aan de rand van de broekgronden was vruchtbaarder dan in veel andere Oost-Brabantse dorpen. Dit trok edellieden aan en grote kerkelijke instellingen, die hun geld graag investeerden in goede boerderijen.

De tempeliers hadden ook goederen in het dorp, die na 1313 in handen zijn gekomen van de Maltezeridders. Op een kaart uit 1788 blijkt dat die vele bezittingen verspreid over het dorp hadden.

Hoewel Coenen zelf aangeeft dat dit een startpunt naar verder onderzoek is, geeft dit boek diepgaand inzicht in de geschiedenis van Aarle-Rixtel.

Voor meer info over tempeliers en Maltzerridders [zie hier](#).

Uitgave 1992 – 176 bladzijden - Cat-nr.: 14-CNN7

Cursussen en workshops van NGV-KPL - algemene informatie

Cursussen algemene informatie

De cursussen worden per jaar gepland op vaste data onder voorbehoud van voldoende aantal inschrijvingen. Het maximum aantal deelnemers voor een cursus is tien, de cursus gaat door bij minimaal zes deelnemers.

Het cursusbedrag van de door NGV-KPL gegeven cursussen is gebaseerd op het kostendekkend zijn van een cursus..

Niet-leden betalen een toeslag.

De cursussen via de Volksuniversiteit hebben een vaste prijs voor alle deelnemers. Leden van NGV-KPL krijgen van de vereniging een tegemoetkoming in de kosten.

Je kunt je op elk moment aanmelden.

Aanmelden en informatie: via [e-mail van Ferry Kroon](#), de cursuscoördinator.

Na de aanmelding krijgen de deelnemers een bevestiging van de cursuscoördinator.

Als het minimumaantal deelnemers bereikt is, krijg je nader bericht over de betaling en dergelijke.

De cursussen **Aldfaer I** en **GensDataPro** van ons cursus-programma zijn voor dit najaar nog niet gepland. Heb je er belangstelling voor, meld je dan vast aan. Voor nadere informatie over deze cursussen, zie de betreffende pagina's op onze afdelingswebsite:

<https://www.ngv-afdelingen.nl/kpl/cursussen/>

Workshops algemene informatie

De workshops zijn gericht op het oefenen van praktische vaardigheden in het genealogisch onderzoek. Het is niet de bedoeling praktische zoekvragen van de deelnemers te beantwoorden. Het doel is het verbeteren van de zoekvaardigheid door te oefenen met de algemene en vooral met de meer geavanceerde zoekmethoden.

De workshops zijn "hands-on". De deelnemers brengen hun eigen apparatuur, laptop met voeding, mee.

De workshops worden intensief begeleid en door het gebruik van laptops zijn er tafels nodig. De groepsgrootte is daarom beperkt tot 16 personen. Deelname is gratis voor onze leden.

Aanmelding via [het secretariaat](#)

Workshops van de afgelopen jaren waren:

Zoeken met WieWasWie,
Zoeken in Familysearch,
Zoeken in het BHIC,
Zoeken in Delpher,
Zoeken op Internet.

Deze workshops waren steeds op aanmelding voltekend.

Er is een reeks nieuwe workshops in voorbereiding.

De eerstvolgende is **Zoeken naar Huwelijksbijlagen!**

Datum nog niet bekend

[Zie hier](#) voor nadere informatie

Het is altijd goed om je kennis over genealogie eens per zoveel tijd weer op te frissen en uit te bereiden. Ook de wereld van genealogie staat niet stil en er komen meer en meer nieuwe mogelijkheden beschikbaar voor 'ons' stamboomonderzoekers. Daarom staat er dit najaar weer een cursus **Genealogie voor gevorderden** op het programma, welke gegeven zal worden door cursusleider Anton Neggers. In drie cursusavonden zal hij de deelnemers door interessante maar ook actuele en zeer bruikbare toepassingen leiden.

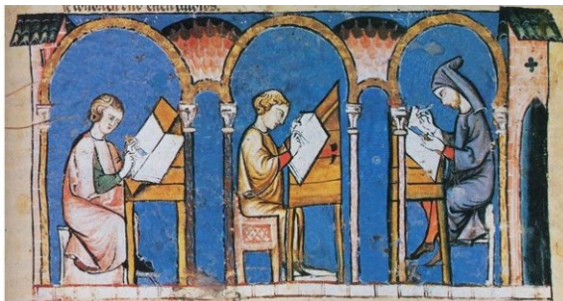
De cursus start op maandag 11 september en wordt gehouden op 3 maandagavonden van 19.30 uur – 21.30 uur in het Buurtcentrum Het Trefpunt, Belgiëplein te Eindhoven. Er is voldoende (gratis) parkeergelegenheid aanwezig.

Deelnamekosten: € 28,- (NGV lid) en € 40,- (Niet NGV lid)

Aanmelding vóór maandag 28 augustus!

Stuur uw aanmelding tijdig naar cursuscoördinator Ferry Kroon. [E-mail](#).

De cursus gaat pas door bij voldoende deelnemers (6).

Sessie 1: Bestuur en rechtspraak

- Leenstelsel, heerlijkheden en steden
- Schepenbank
- Vrijwillige rechtspraak: belangrijke transacties (erfdeling, testament, en codicil, voogdijstelling)
- Civiele en criminele rechtspraak
- Casuïstiek

Sessie 2: Grondbezit en genealogie

- Juridische consequenties
- Middeleeuwse bronnen: cijsregisters
- Transport en vernadering
- Casuïstiek

Sessie 3: Religie en kerkelijke archieven

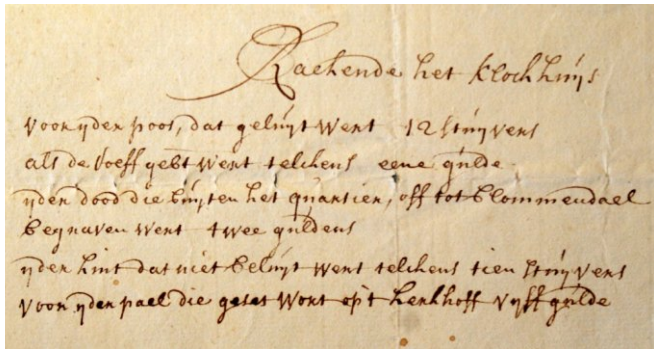
- Katholiek en protestant
- Invloed op het dagelijks leven
- Bronnen: Canoniek recht, classis en kerkenraad
- Casuïstiek

Cursus Paleografie - nieuwe opzet

Vanaf nu een gecombineerde cursus Paleografie

Zoals eerder in ons digitale verenigingsblad de Twee Kwartieren vermeld, is na overleg met de deelnemers en de cursusleider er de voorkeur aan gegeven om de cursus Paleografie voor beginners en voor gevorderden te combineren in één cursus. De cursus zal nu bestaan uit 8 cursusmiddagen.

Cursusleider Ben Bal, introduceert en begeleidt u graag in de wereld van het oudschrift. U krijgt tijdens de cursus - telkens na de lessen - per e-mail uw huiswerk voor de volgende les toegestuurd zodat u zich optimaal kunt voorbereiden.

De cursus start op woensdag 4 oktober en wordt gehouden op 8 woensdagmiddagen van 13.30 uur – 15.30 uur in het Buurtcentrum Het Trefpunt, Belgiëplein te Eindhoven. Er is voldoende (gratis) parkeergelegenheid aanwezig.

Kosten:

Voor NGV leden € 64,00.

Voor niet NGV leden: € 88,00

Aanmelden: uiterlijk vóór **woensdag 20 september**.

Per email bij cursuscoördinator: Ferry Kroon., [e-mail](#)

Opmerking: De cursus zal alleen doorgaan bij voldoende deelnemers (minimaal 6 deelnemers)

Cursus Aldfaer 2

Voor diegenen die recent of in het verleden de cursus Aldfaer I hebben gevolgd bestaat binnenkort de gelegenheid om nog meer uit hun ALDFAER programma te halen.

Onder leiding van cursusleider Johan van Hassel wordt na een korte opfrissing van de Aldfaer I stof meer aandacht gegeven aan de **geavanceerde mogelijkheden van ALDFAER**.

Met onder andere als onderwerpen:

- Onderhoud van de gegevens
- Tekstverfraaiing
- Het maken van groepen
- Inzicht krijgen in verwantschappen,
- Bonusrapporten
- Het maken van een website
- Het maken van groot-formaat overzichten
- Zelf rapporten maken en het maken van rapporten in andere talen
- Invoegtoepassingen

Tijdens de cursus wordt een **overzichtelijke hand-out** uitgereikt, zodat u notities kunt maken en de stof nog eens rustig kunt doornemen

ALDFAER

Deze vervolgcursus start op **vrijdag 10 november** en wordt gehouden op 3 vrijdagmiddagen van 13.30 uur – 16.30 uur in het Buurtcentrum 't Trefpunt, Belgiëplein te Eindhoven. Er is voldoende (gratis) parkeergelegenheid aanwezig.

Kosten:

Voor NGV leden: € 31,00 - Voor niet-NGV leden: € 49,00

Aanmelden: uiterlijk vóór **vrijdag 27 oktober**,
per e-mail: bij cursuscoördinator Ferry Kroon, [e-mail](#)

Opmerking: De cursus zal alleen doorgaan bij voldoende deelnemers (minimaal 6 deelnemers).

Cursus stamboomonderzoek voor beginners

Deze cursus wordt verzorgd door de **Volksuniversiteit regio Eindhoven en het RHCe** in samenwerking met de NGV-afdeling Kempen- en Peelland. Er bestaat namelijk veel interesse voor stamboomonderzoek waardoor de Volksuniversiteit en het RHCe deze beginnerscursus ook op hun programma hebben geplaatst.

Met onder andere als onderwerpen:

Inleiding in de genealogie

De eerste opzet van een stamboom, genealogische schema's; primaire bronnen; Burgerlijke Stand (vanaf 1811) DTB registers (tot 1810).

Stamboomonderzoek

Genealogische databanken op het internet (BHIC, RHCe, Wiewaswie), Genealogische computerprogramma's (Aldfaer en GensDataPro). Zoekstrategieën en bewijsvoering

Van stamboom naar familiegeschiedenis

De aankleding van een stamboom; secundaire bronnen: Bevolkingsregisters, hoofdelijke omslag vanaf 1811; Belastingregisters (voor 1810), digitale bronbewerkingen in Nederland en België

Rechterlijke en notariële archieven

Authentieke akten; rechtshandelingen; schepenbank en notaris; rondleiding in het RHCe archief

Bijzondere bronnen en publicaties

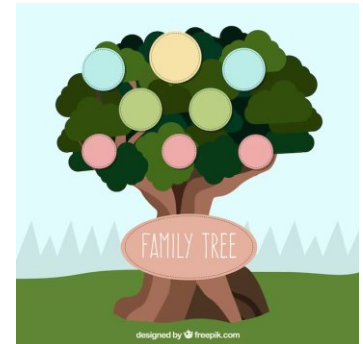
Militieregisters, Patentregisters, Verklaringen van overlijden (vanaf 1811); Criminele rechtspraak; Cijnsregisters; Verpondingsregisters (voor 1810); bezoek aan archieven; het publiceren van een genealogie.

De cursus start op **maandag 13 november** en wordt gehouden op 5 maandagavonden van 19.00 uur – 21.30 uur in het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven, Raiffeissenstraat 18. Het RHCe is gelegen in het centrum van Eindhoven, op 10 minuten lopen van het Centraal Station. Het RHCe is vanaf een half uur voor aanvang open. Er is een groot parkeerterrein nabij het RHCe. Let op: **Parkeren is op eigen kosten**

Kosten: Voor niet-NGV-leden €92. NGV-leden krijgen €10 korting (vergoed door NGV-afdeling KPL)

Aanmelden: Via de website van de Volksuniversiteit: vu-eindhoven.nl

Opmerking: U dient zelf uw laptop en oplaadsnoer mee te brengen.

Workshop Zoeken van huwelijksbijlagen

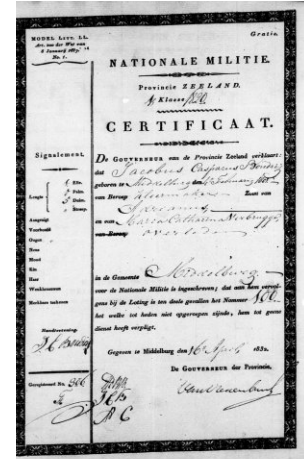
Wat zijn de huwelijksbijlagen

Huwelijksbijlagen zijn de stukken die het echtpaar voor hun huwelijk moesten overleggen. In totaal zijn er meer dan 30 verschillende geweest, afhankelijk van wetgeving en periode. De bekendsten zijn: uittreksels van de geboorteakten van bruid en bruidegom of in de beginperiode van de Burgerlijke Stand doopcedullen, bij minderjarigheid (meestal tot 30 jaar) toestemming van de ouders. Waren de ouders overleden dan moesten de grootouders die toestemming geven. Bij overlijden van de ouders een afschrift van hun overlijdensakte. De bruidegom moest een certificaat overleggen dat hij voldaan heeft aan de verplichtingen van de Nationale Militie. Soms vind je een bewijs van onvermogen voor een gratis huwelijksvoltrekking. Of een akte van bekendheid van geboorte, als er geen geboorteakte kan worden overgelegd. Kortom de huwelijksbijlagen bevatten een schat aan genealogische informatie, eigenlijk onmisbaar. Zeker in het begin van de 19e eeuw.

Waar en hoe vind je huwelijksbijlagen?

Er zijn er nogal wat vernietigd of verloren gegaan. Vaak zijn ze toegankelijk in de provinciale archieven op microfiche of op rolfilm. In de workshop komt aan de orde hoe je ze kunt vinden op internet. En dat vergt enige oefening want ze zijn niet makkelijk toegankelijk en ze zijn lastig geordend.

In de workshop gaan we dit oefenen op voorbeelden en ten slotte helpen we je met jouw eigen zoekvraag. Breng een zoekvraag mee en bedenk: het hoogste rendement hebben de huwelijksbijlagen voor huwelijken beginnend met de Franse tijd tot ongeveer 1840: je vindt dan vaak afschriften van de doopakten van voor de Franse tijd. Na 1870 zijn de huwelijksbijlagen niet alleen vaak vernietigd, maar ze bevatten dan minder relevante informatie.

Workshopleiding: Karel Spee en Peter Roosenboom

Anmelding en informatie: [secretariaat](#)

Deelname is gratis en alleen voor leden. Maximaal 16 deelnemers. Laptop en laadsnoer meebrengen noodzakelijk

Tijd en plaats:

Nog niet bekend. Wordt zo spoedig mogelijk bekend gemaakt.

Onderlinge ondersteuning en advies

Stamboomsprekuren

Onze afdeling biedt al jaren stamboomsprekuren aan aan onze leden en bezoekers van een aantal bibliotheken en instellingen. Dat betekent dat je regelmatig buiten de vakanties wel een of twee gelegenheden had om je onderzoeksvragen aan onze adviseurs stamboomonderzoek voor te leggen. Onze partners zijn de bibliotheken van Veldhoven, Geldrop, Eindhoven, Best, Eersel, Oirschot, Valkenswaard, Waalre, Deurne en Helmond en het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE).

Coördinatie van de stamboomcafés

De coördinatie van de stamboomcafés wordt uitgevoerd door Monique Vervest ([e-mailadres](mailto:monique@stamboomcafes.nl)).

Onze afdeling heeft een team van leden van 16 personen om deze activiteiten uit te voeren.

Planning stamboomsprekuren

Zat 16-09	Bibliotheek Veldhoven	11.00-13.00
	Meiveld 2, 5501 KA Veldhoven	
Zat 23-09	Bibliotheek Helmond	11.00-13.00
	Watermolenwal 11, 5701 RV Helmond	
Zat 30-09	Bibliotheek Eersel	10.30-12.30
	Dijk 7, 5521AW Eersel	
Zat 28 -10	Bibliotheek Deurne	10.30 -12.30
	Huis vd Samenleving, Markt 1, 5751 BE Deurne	
Zat 11-11	Bibliotheek Oirschot	10.30-12.30
	de Loop 67, 5688EW Oirschot	
Zat 18-11	Bibliotheek Geldrop	11.30-13.30
	Heuvel 94, 5664 HN Geldrop	
Don 23-11	Bibliotheek Waalre	13.30-15.30
	Koningin Julianalaan 19, 5582JV Waalre	
Zat 02-12	Bibliotheek Valkenswaard	10.30-12.30
	De Hofnar 12, 5554DA Valkenswaard	
Vrij 08-12	Regionaal Historisch Centrum	13.30-15.30,
	Raiffeisenstraat 18, 5611 CH Eindhoven	
Zat 09-12	Bibliotheek Veldhoven	11.00-13.00
	Meiveld 2, 5501 KA Veldhoven	
Zat 13-01-2024	Bibliotheek Eindhoven	11.00-13.00
	Emmasingel 22, 5611AZ Eindhoven	

Advies en ondersteuning

Het spoor bijster

Hebt u een vraag waar u geen antwoord op weet, loopt u in uw onderzoek vast en weet u niet hoe u verder moet, kortom: bent u het spoor bijster, stuur dan een mailtje naar:

redactie-kpl@ngv.nl

We zullen op zoek gaan naar de juiste kennis en deskundigheid om uw mail van een antwoord te voorzien, onder voorwaarde dat we vraag en antwoord mogen publiceren in De Twee Kwartieren. En komen we er zelf niet uit, dan publiceren we uw vraag in de hoop dat een van onze lezers u op weg kan helpen met het antwoord.

Leden met specifieke deskundigheid bieden hun hulp aan

Velen van onze leden hebben door hun jarenlange ervaring met het stamboomonderzoek specifieke deskundigheid opgebouwd waar anderen veel baat bij kunnen hebben.

De volgende leden bieden zich aan en we hopen dat er zich veel anderen zullen melden met hun specifieke deskundigheid.

Je kunt per e-mail je specifieke vraag voorleggen aan:

[Theo van Rooijen](#) voor het transcriberen van akten in Duits oud schrift

[Dik Jager](#) voor onderzoek in Groningen met name in Oldambt voor 1900 en de familienaam Jager in Groningen.

[Peter Roosenboom](#) voor onderzoek in de regio Nijmegen,

Wijchen, Mook, Cuijk, Boxmeer, Groesbeek, Gennep, Bergen (Lb) en in Duitsland: Kleef, Goch, Emmerik, Kalkar.

Heb je ook een specifieke deskundigheid, meld je dan bij de redactie als je er anderen mee wilt helpen.

Denk ook aan het lezen en interpreteren van de katholieke doop- trouw- en begraafakten in het Latijn.

Of het lezen en interpreteren van de Franstalige akten uit de Franse tijd.

Zo helpen we elkaar verder!

Hulp bij je genealogieprogramma

GensDataPro	André Van Damme	e-mailadres
Aldfaer	Johan van Hassel	e-mailadres
Reunion	Tony Klomp	e-mailadres
PRO-GEN	Ben Bal	e-mailadres
GRAMPS	Peter Roosenboom	e-mailadres
Webtrees	Peter Roosenboom	e-mailadres
Family Historian	Karel Spee	e-mailadres

Hulp bij zoeken in Ancestry Karel Spee

Mijn vrouw is Britse. Ca. 15-20 jaar geleden ben ik begonnen om haar stamboom uit te zoeken. Dat gebeurt voornamelijk online in Britse en Ierse databases, bestanden en websites. Toegang tot de originele documenten is niet makkelijk, omdat ik niet eenvoudig naar de archieven toe kan. Om meer toegang te krijgen ben ik jaren geabonneerd geweest op <https://www.ancestry.co.uk>. Dit is echter erg duur, daarom heb ik dit abonnement na enige jaren, toen ik erg veel van de stamboom uitgezocht had, stilgezet. Heel af en toe neem ik een tijdelijk abonnement om verder te speuren. Ook in Engeland komen nl. steeds meer documenten, kerkboeken, databases etc. digitaal beschikbaar. Momenteel tot november van dit jaar heb ik weer toegang, met al zeer veel succes. Ik merk dat er veel nieuwe documenten zoals geboorte- en trouwaktes beschikbaar zijn. Het mooiste wat ik recentelijk vond, was het 16 pagina dikke UK British Army World War I Pension Record 1914-1920 van de opa van mijn vrouw, die in 1919 militair pensioen kreeg omdat hij 70% afgekeurd werd voor militaire dienst.

Omdat ik nu tot november toegang heb, wil ik met alle plezier NGV-KPL leden helpen bij hun zoektocht in Engelse en Ierse records. Indien u hulp kunt gebruiken stuur me een [mailtje met je vraag](#).

Karel Spee

All results for Tom Rustidge

Your search: Tom Rustidge, Born: 1899, Focus: UK and Ireland

Filters

- Census & vital lists: 6
- Birth, marriage & death: 8
- Military: 1
- Family trees: 1
- Record location: 15
- Record date: 6

Found in Ancestry trees

Tom Rustidge
 Spouse: Doris Rawell
 Father: William Rustidge
 Mother: Alice Ann Butterworth
 Children: Derek Willemson
 Birth: 1899 Shaw, Lancashire, England
 Death: 1950 Luton, Bedfordshire, England
 Residence: 1901 Lancashire, England

1-15 of 15

UK, World War I Pension Ledgers and Index
 Cards, 1914-1920
 Pension records
 (Set 5 days ago)

England & Wales, Civil Registration Birth Index, 1837-1993
 Birth, baptism & christening
 View

Manchester, England, Church of England Births and Baptisms, 1851-1916
 Birth, baptism & christening
 View

Zoekresultaten Ancestry voor Tom Rustidge

1853. Marriage solemnized at <i>S. Savin's Church</i> in the <i>Parish of Totmonch</i> in the County of <i>Devon</i>						
No.	When Married.	Name and Residence.	Age.	Condition.	Rank or Profession.	Residence at the time of Marriage.
329	May 20 1853.	William Tunkin	22	Bachelor	Coachman	Totmonch
		Augusta Mary Roach	21	Spinster		Totmonch
Married in the <i>above Church</i> according to the Rites and Ceremonies of the Established Church, by <i>John Thomas</i> Minister of the Gospel.						
This Marriage was solemnized between us, <i>William Tunkin</i> and <i>Augusta Mary Roach</i> in the presence of <i>John Thomas</i> Minister of the Gospel.						
1853. Marriage solemnized at <i>S. Savin's Church</i> in the <i>Parish of Totmonch</i> in the County of <i>Devon</i>						
No.	When Married.	Name and Residence.	Age.	Condition.	Rank or Profession.	Residence at the time of Marriage.
330	June 14 1853.	William James Gore	22	Bachelor	Grocer	Santaiga Mills
		Edith Meldon	22	Spinster		Totmonch
Married in the <i>above Church</i> according to the Rites and Ceremonies of the Established Church, by <i>John Thomas</i> Minister of the Gospel.						
This Marriage was solemnized between us, <i>William James Gore</i> and <i>Edith Meldon</i> in the presence of <i>John Thomas</i> Minister of the Gospel.						

Huwelijksakte van William Tunkin en Augusta Mary Roach

Gebruik KadasterArchiefviewer

KadasterArchiefviewer

Sinds 1 juni 2021 heeft NGV-afdeling Kempen- en Peelland een eigen KadasterArchiefviewer-account! Met dit account kunt u als lid van onze afdeling kosteloos vanuit huis historisch onderzoek doen in de Kadastrale archieven. Het Kadaster geeft informatie over de percelen, de eigenaren en de landmetingen van 1832 tot heden.

bron foto: GEN. magazine CBG

Hoe werkt het?

Het abonnement wordt beheerd door Carola Cauven-van Balkom. Wanneer u interesse hebt, stuurt u een e-mail naar publicrelations-kpl@ngv.nl. In die mail vermeldt u uw naam en lidmaatschapsnummer. U krijgt vervolgens een mail te-

rug met daarin de inloggegevens voor de KadasterArchiefviewer. Omdat we met dit abonnement als vereniging beschikken over maar drie gelijktijdige accounts krijgt u de toegang voor twee weken. Mochten er al aanmeldingen vóór de uwe zijn, dan komt u automatisch op de wachtlijst te staan en ontvangt u bericht wanneer u aan de beurt bent en toegang krijgt.

Het gebruik van de KadasterArchiefviewer is verre van simpel. De oogst is echter vaak zeer rijk!. Het loont zeker de moeite om eerst de videolezing van Arnoud van Erp te volgen in ons Youtubekanaal. [Zie hier voor de toegang.](#)

Je kunt ook dit informatief artikel downloaden over de KadasterArchiefviewer van Ad van Liempt op de site van Brabantsheem: [link](#)

Zie ook de informatie [op de site van het Kadaster.](#)

In het nummer van De Tweekwartieren van september 2021 werd op pagina 9 [het HisGisproject](#) beschreven. Afhankelijk van in welk deel van Nederland u onderzoek doet, kan dat veel ondersteuning bieden.

Van Brabant is [Breda en omgeving](#) verwerkt, een deel van [midden-Brabant](#) en een deel van [Oost-Brabant](#), dat een grote overlap heeft met onze regio Kempen- en Peelland.

Historische Geografie Brabant

Een werkgroep van Oost-brabantse heemkundekringen voert dit project uit. Dat zijn de Heemkundekringen van Asten-Someren, Bakel en Milheeze, Cranendonck, Deurne, Gemert, Mierlo en Nistelrode.

Hieronder links zie je het overzicht van de gemeenten in Oost-brabant die klaar zijn. Let wel, dit zijn de gemeenten met de namen en grenzen uit de 19e eeuw. Dat geldt ook voor het zoeken met de Kadasterarchiefviewer. Voor onroerend goed in de wijk Woensel dus niet zoeken in Eindhoven maar in Woensel!

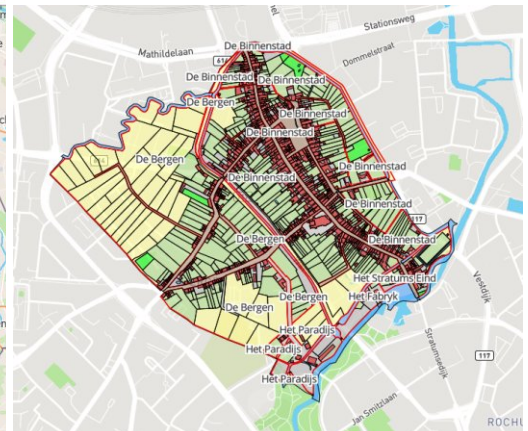
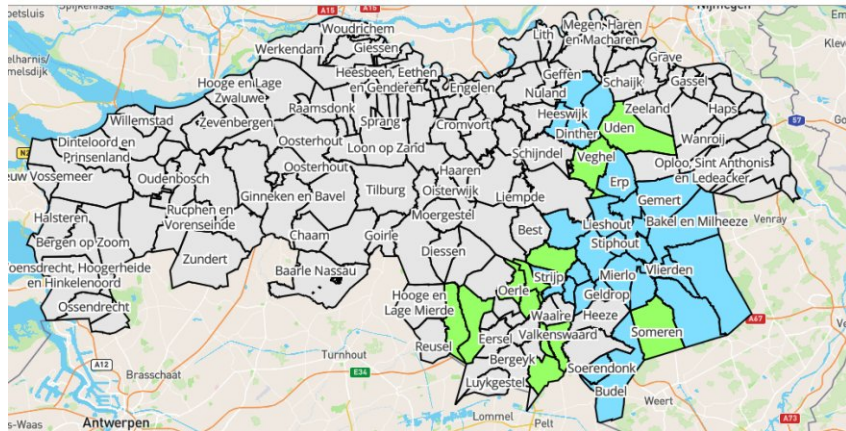
De afbeelding rechtsonder laat de kern van Eindhoven nu zien: de toenmalige gemeente Eindhoven. In de website

kun je ver inzoomen op de kaart en per perceel of gebouw nadere gegevens, zoals kadastraal nummer, naam van de eigenaar zien inclusief een scan van de OAT, de Oorspronkelijke Aanwijzende Tabel met de gegevens van de eigenaar op het moment van eerste beschrijving en meting van het onroerend goed.

Een zeer bruikbaar instrument samen met de KadasterArchiefViewer

website:

<https://www.historischegeografiebrabant.nl/>

73. Deutscher Genealogentag in Kleef

Peter Roosenboom

Veel Nederlanders hebben voorouders uit Duitsland. Het is dus bijzonder interessant om de Deutsche Genealogentag te bezoeken. Zeker nu die gehouden wordt in Kleef, net over de grens bij Nijmegen. Datum en plaats:

27 oktober 2023 - 29 oktober 2023 in de Stadthalle in Kleef.

Het motto voor deze dagen is "Grenzenlose Forschung". En dat motto is niet toevallig. De dag wordt georganiseerd door Mosaik de familiehistorische vereniging in het Kleverland. Het Kleverland is een van oorsprong Nederlandstalig gebied dat een culturele en taalkundige eenheid vormt met de aanpalende gebieden Rijk van Nijmegen, de Liemers, Arnhem en omgeving, het uiterste noorden van Limburg en delen van Oost-brabant. Het archief van Mosaik bevat veel genealogisch materiaal van de Nederlandse grensstreek. en er zijn veel Nederlandse leden en bestuursleden.

Naast Duitse en Nederlandse verenigingen zullen organisaties uit Brazilië, Frankrijk, Oostenrijk, Zwitserland, Zweden en de USA aanwezig zijn. Het programma omvat een veelvoud aan lezingen: op vrijdag 4; op zaterdag 11 en op zondag 4. Er zijn rondleidingen en excursies. En niet te vergeten een groot aantal stands van genealogische firma's zoals Ahnenblatt, Familysearch, PRO-GEN, Heredis en vele genealogische stichtingen en verenigingen.

Het exacte programma is te zien op de website:

www.genealogentag.de.

Organisatie:

Mosaik - familiehistorische vereniging voor het Kleverland
Emmericher Str. 182

47533 Kleve

website: <https://www.mosaik-kleve.de/>

Ontdek onze nieuwe genealogische website!

Goed nieuws voor doorwinterde genealogen en al wie op zoek wil gaan naar sporen van zijn of haar voorouders: de nieuwe website met de genealogische bronnen van het Rijksarchief staat online! De zoekrobot bevat ruim 38,6 miljoen geboorte-, doop-, huwelijks-, overlijdens- en begrafenisakten evenals de tienjarige tafels voor heel België. Alle bronnen zijn gratis raadpleegbaar. We hopen dat deze langverwachte lancering alle verwachtingen inlost!

Nieuwsgierig? [Neem hier een kijkje](#).

Zes maanden na de lancering van deze nieuwe website zullen de huidige inventarissen in de zoekrobot (geordend per provincie en gemeente) offline gehaald worden. De gedigitaliseerde registers zullen dan nog enkel via de nieuwe website geconsulteerd kunnen worden. Concreet betekent dit dat de huidige URL's zullen verdwijnen. Indien u een link naar deze registers heeft gelegd (in een stamboom of op een website) zal deze dus, na de lancering van de nieuwe website, aangepast moeten worden.

De inventarissen van de gedigitaliseerde parochieregisters en registers van de burgerlijke stand zullen op maandag 17 juli 2023 uit de zoekrobot verwijderd zijn

.

Onze leeszalen

Het Rijksarchief telt 20 archiefbewaarplaatsen, verspreid over heel België. Elk Rijksarchief beschikt over een leeszaal die voor iedereen toegankelijk is en waar je archief kan raadplegen, op papier of digitaal.

In onze leeszalen zijn alle geïnteresseerde studenten, vorsers, geschiedkundigen, genealogen, ambtenaren, architecten, landmeters, enz... even welkom.

Je vindt steeds een Rijksarchief in jouw buurt!

Opgelet: Reserveer minstens 2 werkdagen vooraf je plaats in de leeszaal waar je naartoe wil.

De leeszaal van het Algemeen Rijksarchief is toegankelijk met of zonder afspraak. Een afspraak moet gemaakt worden via [het online reservatieformulier](#).

De leeszaal van het CegeSoma is enkel toegankelijk na afspraak via [dit online formulier](#).

De leeszalen van de andere vestigingen van het Rijksarchief zijn enkel toegankelijk op afspraak, via e-mail en minstens twee werkdagen op voorhand. Je vindt de contactgegevens van onze vestigingen [hier](#).

Blijf op de hoogte via deze pagina en/of [via Facebook](#). Heb je een vraag, maar weet je niet welke dienst of vestiging je moet contacteren? Gebruik [ons contactformulier](#).

Parochieregisters en registers van de burgerlijke stand online

De website van het Rijksarchief maakt meer dan 36,4 miljoen pagina's genealogische bronnen (parochieregisters en burgerlijke stand) toegankelijk.

Miljoenen akten gratis in uw woonkamer toegankelijk. 28.242 parochieregisters (inclusief tafels), die in de verschillende depots van het Rijksarchief bewaard worden, zijn raadpleegbaar, naast aanvullingen ter beschikking gesteld door andere archiefdiensten.

De digitalisering van de registers van de burgerlijke stand is nog niet afgerond. Naarmate de digitale beelden verwerkt zijn, worden ze aan de website toegevoegd. Waar tienjaarlijkse tafels beschikbaar zijn, werden ook deze ingescand.

Consultatie is gratis, maar wie toegang wil krijgen tot de beelden moet wel over een login en wachtwoord beschikken, dit kan op de website aangemaakt worden.

[Overzicht parochieregisters](#)

[Overzicht registers burgerlijke stand](#)

Collectie kadasterplannen en -documenten online

Vanaf nu kan u via de zoekrobot 'archieven' zowel de 23.423 digitale beelden van primitieve kadasterplannen raadplegen als de 61.530 digitale beelden van de eerder opgestelde 'processen-verbaal van afpaling' die de gemeentegrenzen vastleggen. Deze scans zijn afkomstig van de

Federale Overheidsdienst Financiën en kunnen via de volgende rechtstreekse links geraadpleegd worden:

[Primitieve kadasterplannen](#)

[Processen-verbaal van afpaling](#)

Consultatie is gratis, maar wie toegang wil krijgen tot de beelden moet wel over een login en wachtwoord beschikken, dit kan op de website aangemaakt worden.

[Bekijk ons kadasterfilmpje!](#)

Het Rijksarchief

Het Rijksarchief bewaart meer dan 315 kilometer archief. Jaarlijks komt daar, na selectie, meer dan 10 km bij. Hoe begint u te zoeken in deze onvoorstelbare berg informatie? Hét werkinstrument om u op weg te helpen is de zoekwebsite. In deze instructievideo krijgt u, na een korte voorstelling van het Rijksarchief, heel concrete tips over hoe u het maximale uit de zoekrobot van het Rijksarchief kan halen.

[Klik hier](#) om de instructievideo via YouTube te bekijken

Afgelopen jaar is het bestuur van de NGV-KPL begonnen om een aantal nieuwe activiteiten op te starten. Uit gesprekken met onze leden blijkt dat men behoefte heeft aan meer samen actief te zijn met de hobby, en de kennis van onze leden ook in te zetten om anderen te helpen. Al gedurende meerdere jaren worden er met succes workshops en stamboomcafé 's georganiseerd. Vorig jaar zijn we begonnen met ledencontactdagen, die zeer succesvol zijn. Dit jaar willen we proberen dit verder uit te bouwen. In september daarom een keer geen lezing maar onder de titel **SamenZoeken** samen genealogische puzzels oplossen.

In hetzelfde kader willen we een vraag vanuit het RHCE oppakken.

Het RHCE heeft diverse thema's waarbij zij hulp van de leden van NGV-KPL zeer op prijs zouden stellen. Wij hebben besloten te onderzoeken of we een tweetal projecten kunnen opstarten.

Het eerste project is het indexeren van de collectie militieregisters (toegang 10456). Van deze registers zijn geen

scans beschikbaar. Vanwege het formaat kunnen die ook niet gescand worden. Deze kunnen alleen bij het RHCE op locatie worden geïndexeerd. Dit lijkt ons geschikt om met een kleine groep vrijwilligers op het RHCE ter plaatse te gaan doen, een dagdeel (2 uur) per week. Welk dagdeel kan de groep zelf beslissen.

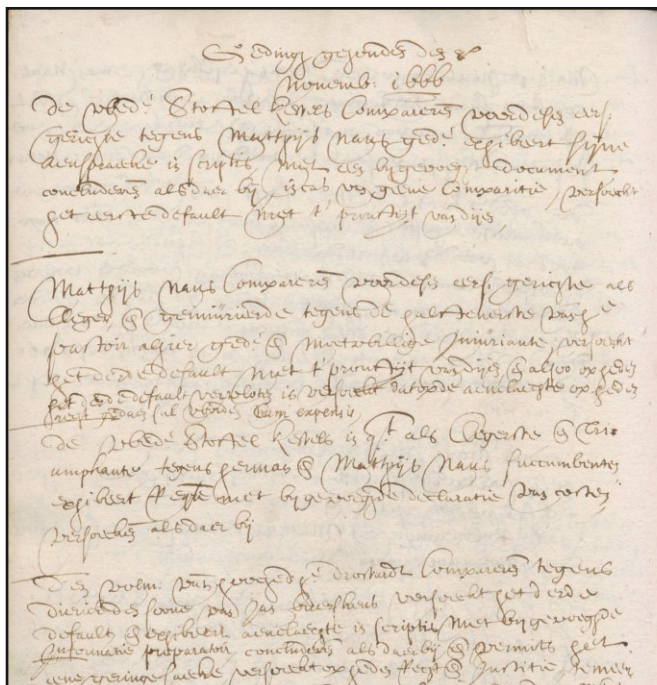
Het tweede project is het transcriberen van schepenbankarchieven. Door het grote aantal leden die al eens een paleografie cursus hebben gevolgd leek ons dit een project waar onze kennis van pas komt. De deelnemers kunnen als team naar eigen interesse zelf beslissen welke schepenbankplaatsen eerst aan bod komen.

De meeste schepenbankarchieven in het RHCE zijn nog niet digitaal gescand. De werkgroep moet eerst op het RHCE onder begeleiding van hun medewerkers de boeken scannen, daarna kunnen we de pagina's transcriberen met Transkribus of Loghi. Transkribus is een Europees online platform voor tekstherkenning, beeldanalyse en structuurherkenning van historische documenten. Loghi is een ver-

10456 Collectie militieregisters Eindhoven (militie, schutterij, landstorm, landweer)
1810-1940
[meer ▶](#)

laatste wijziging 16-01-2020, 181 beschreven archiefstukken

gelijkbaar programma van het Nationaal Archief dat net als Transkribus AI (Artificiële intelligentie) gebruikt om zelf-

rhc^e

regionaal historisch centrum eindhoven

lerend (oude) teksten te transcriberen. Deze programma's transcriberen een tekst voor 90 - 98 % correct zodat een eerste persoon in het team vrij snel een goede transcriptie kan maken, waarbij die tekst nog eens gecheckt kan worden door een tweede persoon in het team. Deelnemers aan dit project krijgen de kans om thuis te raken in deze moderne nieuwe hulpmiddelen. Ondanks deze middelen blijven er woorden die moeilijk blijven, die kunnen we dan in groepsverband bespreken. We zouden als groep enige malen samen kunnen komen, maar het merendeel kan thuis gebeuren.

Samen met het RHCE willen we proberen eind September een kick-off meeting te organiseren bij het RHCE.

Hierbij doen wij een oproep aan iedereen die interesse heeft om in een of beide van de projecten mee te doen om zich op te geven via afdeling-kpl@ngv.nl.

Het bestuur start beide projecten op en zal ze blijven begeleiden, maar wij zoeken twee coördinatoren die ieder een van de projecten zou willen coördineren.

ngv

Nederlandse
Genealogische
Vereniging

NGV-afdeling Kempen- en Peelland

Digitaal zoeken in en om onze regio

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven:	Gemeentearchief Gemert-Bakel
Brabants Historisch Informatie Centrum (Den Bosch)	Gemeentearchief Venray
Regionaal Archief Tilburg	Heemkundekring Weerderheem Valkenswaard
West-Brabants Archief	vruger.nl over Zeelst en over psychiatrische inrichtingen
Stadsarchief Breda	Familysearch bestanden per plaatsnaam
Erfgoed 's-Hertogenbosch	Familysearch Burgerlijke Stand Noord-Brabant
Erfgoedhuis Weert	Familysearch DTB-boeken Noord-Brabant 1473-1965
Regionaal Historisch Centrum Limburg	Familysearch Bevolkingsregisters Noord-Brabant
Brabantcollectie Universiteit Tilburg	Historische Vereniging Brabant
Nederlands Bidprentjes Archief	Brabants Erfgoed
Heemkundekring Helmond	Familiekunde Vlaanderen - regio Kempen
Heemkundekring De Vonder - Asten Someren	BSKempen-burgerlijke stand Antwerpse Kempen
Historische Geografie Brabant	
Heemkundekring Oirschot	
Heemkundekring Nuenen De Driehornick	

Agenda

September

do 7	Vergadering bestuur NGV-KPL	19.30 - 22.00	Trefpunt
ma 11	Start cursus Genealogie voor gevorderden	19.30 - 21.30	Trefpunt
di 12	Ledenavond SamenZoeken (met laptop, vooraf aanmelden, alleen voor leden)	20.00 - 22.00	Trefpunt
za 16	Voorzittersoverleg met hoofdbestuur	13.30 - 16.00	Bunnik?
za 16	Stamboomcafé bibliotheek Veldhoven	11.00 - 13.00	Veldhoven
za 23	Stamboomcafé bibliotheek Helmond	11.00 - 13.00	Helmond
za 30	Stamboomcafé bibliotheek Eersel	10.30 - 12.30	Eersel

Oktober

wo 4	Start cursus Paleografie	13.30 - 15.30	Trefpunt
di 10	Ledenavond lezing Geneaknowhow.net door Paul Balm	20.00 - 22.00	Trefpunt
do 19	Vergadering bestuur NGV-KPL	19.30 - 22.00	Trefpunt
za 28	Stamboomcafé bibliotheek Deurne	10.30 - 12.30	Deurne

November

vr 10	Start cursus Alfaer II	13.30 - 16.30	Trefpunt
za 11	Stamboomcafé bibliotheek Oirschot	10.30 - 12.30	Oirschot
ma 13	Start Genealogie voor beginners	19.00 - 21.30	RHCe
di 14	Afdelingsledenvergadering	19.30 - 20.00	Trefpunt
di 14	Lezingen: demo ChatGPT en Fotoanalyse voor genealogen	20.15 - 22.00	Trefpunt
za 18	Algemene vergadering NGV	13.30 - 16.00	Bunnik?
za 18	Stamboomcafé bibliotheek Geldrop	11.30 - 13.30	Geldrop
za 25	Ledencontactdag	13.30 - 16.30	Trefpunt
do 23	Stamboomcafé bibliotheek Waalre	13.30 - 15.30	Waalre

Voor actuele gegevens raadpleeg onze [afdelingsagenda op de website](#)

Bestuur

Bestuursvergaderingen

Het Bestuur vergadert op 7 september en 19 oktober 2023. Voor onderwerpen waarvan je wilt dat het Bestuur die bespreekt, mail je [de secretaris](#).

Bestuursbesluiten 29 juni 2023

Peter Roosenboom, Ferry Kroon en Anja van den Boom worden benoemd als respectievelijk 2de secretaris, bestuurslid/cursuscoördinator en aspirant bestuurslid.

De film 'De Teuten' is op usb-stick beschikbaar in de bibliotheek.

De bijdrage voor een KPL-excursie is jaarlijks €100.

Monique Vervest coördineert voortaan de Stamboomcafés.

AfdelingsLedenVergadering 14 november

Op dinsdag 14 november 2023 vindt de najaars ALV plaats in 't Trefpunt van 19.30 uur tot 20.00 uur.

In deze vergadering komt in elk geval de begroting voor 2024 aan de orde en er wordt mandaat gevraagd voor de afgevaardigde om bij de Algemene Vergadering van de NGV naar bevind van zaken te handelen.

Uiteraard krijgen jullie van tevoren de agenda en de stukken van deze ALV.

De vergadering wordt na een korte pauze gevolgd door een demonstratie van **ChatGPT voor genealogen** door Peter Roosenboom en door de presentatie **Fotoanalyse voor genealogen** door Anja van den Boom ([zie hier](#)).

Mutaties ledenlijst

Per 31 juli heeft onze afdeling 227 leden en 16 bijkomende leden. Ten opzichte van 31 januari 2023 een lichte groei in tegenstelling tot de lichte daling van het ledenaantal van de NGV.

Voor correspondentie aan de NGV gebruik je het postadres: NGV, postbus 50, 3980 CB Bunnik onder vermelding van het lidmaatschapsnummer.

Informatie NGV-KPL

Website NGV	link
Website NGV-KPL	link
Facebookpagina Kempen- en Peelland	link
Youtubekanaal DeTweekwartieren	link
Beheer KadasterArchiefviewer:	e-mailadres
Bibliotheek NGV-KPL	e-mailadres
Redactie De Twee Kwartieren	e-mailadres
De Twee Kwartieren op website NGV	link
cursuscoördinatie	e-mailadres
coördinatie stamboomcafés	e-mailadres

Bestuur van de afdeling Kempen- en Peelland

Contact: secretaris-kpl@ngv.nl
Vluttersven 15 5646 HX Eindhoven

Anton Neggens	voorzitter, redactie DTK, afgevaardigde AV-NGV	e-mailadres
Peter Roosenboom	secretaris, webredacteur, eindredactie DTK	e-mailadres
Karel Spee	penningmeester, bibliotheek,	e-mailadres
Carola Cauven-van Balkom	public relations, facebook, kadasterarchiefviewer	e-mailadres
Ferry Kroon	cursuscoördinatie	e-mailadres
Anja van den Boom	aspirant-bestuurslid	e-mailadres